

DRAUGAS

PERIODICALS
September 08, 2004
Vol. XCV

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADENIS - WEDNESDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 08, 2004

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 09-07-04

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

95th ANNIVERSARY

Nr. 173
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Brėkubystė

Skautybės kelias.
2 psl.

Ką kaltinti dėl tragedijos? Pensijos Lietuvoje visgi didėja.
3 psl.

Skaitytojų laišukai. Šeiminkavimo kertelė.
4 psl.

Tai, kas vyko prieš daugelį dešimtmečių.
5 psl.

Pradedant naujuosius mokslo metus.
6 psl.

Išpūdziai iš vasaros kelionės Lietuvon. Pedagoginis lit. institutas dar kviečia.
8 psl.

Sportas

* Olandijoje vykusiose XXXVII-oje planetos karikių orientavimosi sporto pirmenybėse labai sėkmingai varžėsi Lietuvos moterys. Aukso medalius lietuvaitės Ieva Sargautytė, Dainora Ališauskaitė bei Vilma Rudzenskaitė iškovojo moterų estafetės klasikiniam nuotolyje.

* Naujam sezonui besirengianti Alytaus „Alitos“ krepšinininkų komanda Estijos sostinėje dvejais kontrolines rungtynes pralaimėjo Talino „Dalkia-Nybit“ komandai — 75:88 ir 79:94.

* Lenkijos Plocko mieste sekmdienį vykusiose pasaulio galiūnų komandinės pirmenybėse antrąją vietą iškovojo Žydrūnas Savickas bei Vilius Petrauskas. Lietuviai nusileido tik čempionų titulą apgynusiems lenkams Mariusz Pudzianowski bei Jaroslaw Dymek.

* 28 metų 192 cm ūgio Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės ir ULEB Eurolygos čempiono Tel Aviv „Maccabi“ (Izraelis) komandos gynėjas Šarūnas Jasikevičius po metų ketiną sugrįžti į „Barcelona“ (Ispanija) komandą. Lietuvos krepšinininkas su „Barcelona“ turėtų pasirašyti trejų metų 6.5 mln. JAV dolerių vertės sutartį. Tokiu atveju Š. Jasikevičius taptų brangiausiu krepšinininku Europoje.

Naujausios žinios

* Vyriausioji rinkimų komisija neleido kandidatuoti i Seimą R. Smaliytei.

* „British Airways“ pradės skrydžius į Vilnių 2005-aisiais.

Valiutų santykis
1 USD — 2.862 LT
1 EUR — 3.452 LT

Lietuva neliks abejinga tragedijai Rusijoje

Vilnius, rugsėjo 7 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus prašo Lietuvos institucijų nelikti Šiaurės Osetijoje įvykusios tragedijos nuosalyje ir apsisvarstyti bei pasirengti priimti didelę grupę buvusių ikaitų vaikų, kurie galėtų reabilituotis Lietuvos sanatorijose ir reabilitacijos centruose.

Barselonoje viešintis V. Adamkus interviu Lietuvos radiui priminė, kad dar praėjusi ketvirtadienį nusiuntė laišką Rusijos prezidentui Vladimir Putin, kuriame pabrėžė ypatingą

ga pasibaigėjimą tuo, kad savo tikslų teroristai siekia grobdami net vaikus.

„Manau, kad įvykiai Beslano tik patvirtino, jog tarptautinė bendruomenė privalo būti dar vieningesnė ir duoti ryžtingą atkirtį tokiems veiksams. Kito pasirinkimo mes neturime. Tikim, kad jėgos panaudojimas laisvinant ikaitus buvo paskutinė priemonė. Labai liūdna, kad ši drama pareikalavo šimtų gyvybių. Nuosirdžiai užjauciu žuvusiųjų artimuosius“, sakė V. Adamkus.

Kartu jis pabrėžė, jog svarbu, kad likimo valiai nebūtų palikti tie, kurie išgyveno šią tragediją.

„Visi suprantame, kad buvusiems ikaitams reikia pagalbos. Manau, kad užsienio valstybės galėtų ištiesti pagalbos ranką nukentėjusiems žmonėms“, sakė Lietuvos vadovas.

Užuojautas dėl tragedijos Beslano pareiškė Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas ir premjeras Algirdas Brazauskas. Premjeras A. Brazauskas pirmadienį apsilankė Rusijos

ambasadose Vilniuje, kur pasirašė užuojautų knygoje.

„Esame sukrėsti teroristų sukeltos tragedijos Šiaurės Osetijoje. Be išlygų smerkiame terorizmą ir šio išpuolio organizatorius. Reiškiam gilią užuojautą žuvusiųjų artimiesiems ir visiems Rusijos žmonėms“, knygoje parašė Lietuvos premjeras.

Užuojautą Rusijai pareiškė ir sveikatos apsaugos ministras Juozas Olekas. Jis pasiūlė nukentėjusiems žmonėms reabilitacijos paslaugas Lietuvoje bei paramą medikamentais.

Prezidentas domisi Seimo komisijos darbu

Vilnius, rugsėjo 7 d. (BNS) — Prezidentas Valdas Adamkus tikisi, kad Seimo laikinosios komisijos, tiriančios galimą kai kurių teisės aktų pareigūnų politikavimą ir pažeidimus vykdančių operatyvinę veiklą, pateiktos išvados bus panaudotos įstatymams tobulinti.

Tai po susitikimo antradienį su parlamentaro Raimondo Šukio vadovaujamos Seimo komisijos nariais žurnalistams sakė prezidento atstovė spaudai Rita Grumadaite.

Susitikime dalyvavusių pareigūnų teigimu, susitikime prezidentas domėjosi, kaip bus panaudotos komisijos išvados, kurias Seimui tikimasi pateikti iki rugsėjo 26 dienos.

Komisijos nariai prezidentą informavo, kad komisija parengs bendras išvadas, o atskirų teisės aktų, tarp kurių buvo paminėtas Operatyvinės veiklos įstatymas, pataisų parengti šis Seimas jau nebespės, todėl įstatymų taisymas liks naujosios kadencijos parlamentarams.

Susitikime komisijos nariai prezidentą taip pat informavo apie anksčiau antradienį vykusio komisijos posėdį, kuriame dalyvavo Ryšių reguliavimo tarnybos (RRT) bei mobilios ir fiksuoto ryšio operatorių atstovai.

Pastarieji komisijos nariai teigė, kad nei RRT, nei ryšio operatoriai neturi teisų ir galimybių kontroliuoti operatyvinių tarnybų vykdomos pokalbių pasiklausymo apimtį.

Atėnus išlydėta Lietuvos parolimpinė delegacija

Vilnius, rugsėjo 7 d. (ELTA) — Antradienį Invalidų reikalų taryboje buvo surengtos simbolinės Lietuvos parolimpinės palydos į Atėnų parolimpines žaidynes — jau ketvirtąsias nuo nepriklausomybės atkūrimo.

Pasak Lietuvos parolimpinės delegacijos vadovo ir Lietuvos parolimpinio komiteto (LPOK) prezidento Vytauto Kvietauskio, nuo vyriausybės politikos priklauso sėkmė žaidynėse, nes „pagrindinė mūsų piniginė — Lietuvos žmonės, kurie moka mokesčius į biudžetą“.

1992 m. Barselonos parolimpinės žaidynės keturi sportininkai iškovojo septynis medalius, 1996 m. Atlantoje paėmė 11 medalių, o dar po ketverių metų Sydney — tris apdovanojimus.

Atėnus vyks 20 sportininkų — 11 lengvatlečių, tarp kurių bus keturios moterys, aklyjų riedulio komanda, tapusi Sydney žaidynių vicečempione, bei po vieną plaukiką, dziudo imtynininką ir sunkiaatletį, o iš viso delegacijoje bus 33 žmo-

Pirmadienį valstybės vadovas Valdas Adamkus, su darbo vizitu viešėdamas Ispanijoje, skaitė pranešimą UNESCO konferencijoje „Nauji iššūkiai ir gebėjimai — bendro gyvenimo globaliame pasaulyje menas“. Nuotr.: V. Adamkus, UNESCO generalinis sekretorius Koichiro Matsuura, Katalonijos prezidentas Pascual Maragall ir Ispanijos princesė Elena prieš konferenciją.

Airijoje atidaryta šeštadieninė lietuvių mokykla

Vilnius, rugsėjo 6 d. (BNS) — Airijoje atidaryta pirmoji šeštadieninė lietuvių mokykla, kurioje vaikai mokysis lietuvių kalbos, kultūros, istorijos bei kitų dalykų.

Kaip pranešė Užsienio reikalų ministerijos (URM) spaudos tarnyba, šeštadieninė lietuvių mokykla veiks Lietuvos ambasadoje Dubline.

Praėjusį šeštadienį į pirmąją pamoką susirinko daugiau nei trisdešimt lietuvių vaikų iš Dublino ir aplinkinių rajonų.

Ambasadose laikinoji reikalų patikėtinė Izolda Bričkovskienė pasveikino mokytojus, moksleivius, jų tėvelius ir pabrėžė gimtosios kalbos, kultūros, istorijos bei tradicijų puoselėjimo svarbą. Bendrai dainai susirinkusius pakvietė buvusios garsios lietuvių muzikos grupės „Airija“ dainininkas Nojus.

Vaikus gimtosios kalbos, kultūros, istorijos, dailės, šokių bei gamtos pažinimo mokys pedagoģinį išsilavinimą turintys mokytojai.

„VP Market“ bei pramonininkų ginče — kaltinimai

Vilnius, rugsėjo 7 d. (BNS) — Daugiau nei pusmetį trunkantis Lietuvos pramonininkų konfederacijos (LPK) ir didžiausio Baltijos valstybėse mažmeninės prekybos tinklo „VP Market“ konfliktas dėl elektros energijos kainų antradienį LPK prezidiumo posėdyje virto viešais kaltinimais kyšininkavimu.

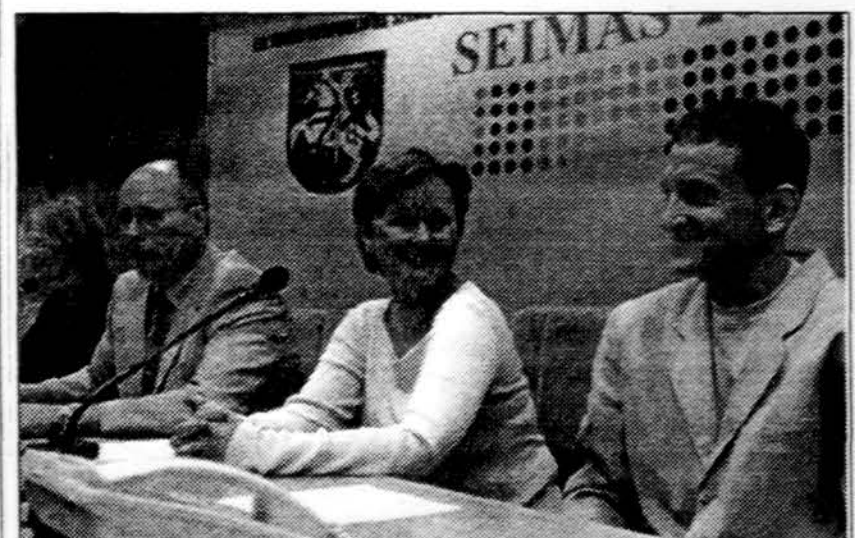
Posėdyje, kuriame buvo svarstyta naujojo Elektros energetikos įstatymo įtaka kainai, dalyvavę „VP Market“ savininkai apkaltino LPK prezidentą, anot jų, oligarchą Bronislovą Lubį kyšininkavimu, o valdžios atstovai abi puses paragino sėsti prie derybų stalo bei spręsti iškilusias problemas.

„Pasistenkite rasti jėgų ir baigti tą vidaus karą. Esu nustebintas to, kas vyksta, todėl mano išvada, kad mes nepadarėme jokių išvadų, o žodis kyšininkavimas tapo pats populiariausias ir politikoje, ir versle. Tai blogai“, teigė ūkio ministras Petras Česna, paraginę abi puses dar kartą susėsti ir pamąstyti.

„VP Market“ savininkų iškurtą bendrovę „NDX energija“ laimėjo pernai skelbtą 77 proc. Vakarų skirstomųjų tinklų (VST) akcijų privatizavimo konkursą, kuriame dalyvavo ir B. Lubio vadovaujama „Achemos grupė“.

B. Lubio vadovaujami pramonininkai yra nepatenkinti nauja VST paslaugų kainų politika bei naujuoju Elektros energetikos įstatymu.

Prie G. Vagnoriaus susivienijimo prisijungė ir radikalai

Naujojo susivienijimo atstovai: Gediminas Vagnorius, Nijolė Oželytė, Stanislovas Buškevičius. Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

Vilnius, rugsėjo 7 d. (ELTA) — Nuosaiikiuosius ir radikaliosius politikus subūres Gedimino Vagnoriaus vadovaujamas Krikščionių konservatorių socialinės sąjungos susivienijimas tikisi naujame Seime išsikvoti 10 mandatų ir ateityje peraugti į partiją.

Šio susivienijimo vadovai Krikščionių konservatorių socialinės sąjungos pirmininkas G. Vagnorius bei „Jaunosios Lietuvos“ ir Naujųjų tautininkų pirmininkas Stanislovas Buškevičius nemato kliūčių tokiai partijai atsirasti.

„Buškevičius tapo nuosaiikienu, o mes — griežtesni, taigi suartėjome. Lietuvai reikėtų griežtesnės teisinės tvarkos“, sakė antradienį spaudos konferencijoje G. Vagnorius. Jo nuomone, radikalais pareiškimais garsejančio jaunlietuvių ateitymas tik sustiprintų partijos galimybes.

Aiškindamas savo įsijungimą į Krikščionių konservatorių socialinės sąjungos susivienijimą S. Buškevičius teigė, kad

kodėl tai solidžiai bendrovei reikėjo skverbtis į jėgos struktūrų duomenų bazes.

Vienų šaltinių duomenimis, tai daryta užsienio žvalgybos tarnybų užsakymu. Kiti šaltiniai tvirtino, kad pavogta informacija galėjo supirkinėti Krašto apsaugos ministerijos Operatyvinių tarnybų departamentas.

Be to, dienraščio teigimu, po susitikimo Seime V. Grigaričius nepaneigė informacijos apie atliekamą operatyvinį tyrimą dėl privačių asmenų įsilaizimo į VSD ir VRM duomenų bazes.

V. Grigaričius, dienraščio teigimu, užsiminė, kad Policijos departamentu operatyvinio tyrimo objektu tapusi galimai nusikalstama veika tam tikra prasme kelia grėsmę ir valstybės nacionaliniam saugumui.

Tuo tarpu Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas patvirtino, jog pirmadienį VSD ir policijos vadovai informavo jį apie operatyvinį tyrimą, kuris, pasak jo, yra iš dalies susijęs su nacionaliniu saugumu.

A. Paulausko teigimu, jam pateiktą informaciją surinko tiek policija, tiek VSD, bet jis atsisakė komentuoti detales. Seimo pirmininkas taip pat atsisakė komentuoti, ar operatyvinis tyrimas yra susijęs su užsienio valstybėmis.

Generalinis prokuroras Antanas Klimavičius žurnalistams teigė neturįs teisės kalbėti apie spaudos paskelbtą informaciją, tik užsiminė, jog esama įvairių faktų.

Neatskleidžiami ir motyvai,

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė
2652 W. 65 Street
Chicago, IL 60629

2004 m. „Gintaro“ mokykloje sesė Alina Meilytė riša virvinių tilto kilpą.

„Batuotų kačių“ skiltis su savo patarėja „Gintaro“ mokykloje. Iš kairės: Alytė Mažeikaitė, Aušra Brooks, Jūlytė Vallee, Lilė Rudytė, Nida Hallal, Krista Weir, patarėja v.s.v.s.l. Aušra Venckutė.

„Gintaro“ mokykloje š.m. vasarą Rake — „Murzinų meškėnų“ skiltis keliauja į baigiamąją puotą. Iš kairės: Krista Placaitė, Lisa Bartašūtė, Aleksandra Straub, Lina Rauchaitė, Vita Reivydaite, Gina Luneckaitė.

PRASMINGA SESIŲ SUEIGA KAUNE

Birželio 14 dieną minėjome Gedulo ir Vilties dieną. Šiandien, kaip ir pernai, mūsų Kauno vyr. skautių „Aušros“ draugovės sesės, ir mūsų svečiai — tremtinys skautas Viktoras Opulskis ir sesuo vienuolė Bernadeta — susirinkome į mūsų pamėgtą Z. Kuzmickio muziejaus bibliotekos kiemėlį. Čia visos sąlygos surengti skautišką sueigą gamtoje. Kieme — lauzui vieta išgrįsta akmenimis. Stovas su vėliava, šalia rožių krūmas. Kieme — medžiagai, po medžiais išsikūrimas. Danguis apniukęs, artinosi lietus. Bet skautams nėra didesnio malonumo, kaip praleisti laiką gamtos prieglobstyje.

Minėjimą pradėjome malda. Kaip visuomet, sesė Lėvutė Benešionaitė parenka maldos žodžius. Šį kartą parinko poeto B. Brazdžionio „Maldos“ poemą. Ji nuširdžiai, jautriai perteikė mums poeto išmąstytus, prasmingus žodžius. Susikaupėme, susimąstėme. Sugiedojome Lietuvos himną. Uždegėme „laužą“, didoką trispalvę žvakę, ant stalo po medžiais.

Ši diena Z. Kuzmickio muziejaus — bibliotekos vedėjui Petriui Marcinkevičiui išimtinai visam gyvenimui, nes šią dieną buvo priimtas į skautų gretas. Įžodį davė prie mūsų žalias, gražios draugovės vėliavos, kurioje auksiniais siūlais išsiuvinėti žodžiai: „Dievi, Tėvynei,

Artimui“. Įžodį priėmė mūsų „Aušros“ d-vės draugininkė sktn. Bronė Inokaitienė. Ji yra Nepriklausomos Lietuvos karininko, politkalinio našlės, buvusi mokytoja. Užrišdama kaklaryšį, broliui Petriui palinkėjo sėkmingo skautiško kelio. Skiltininkė sesė Laimutė, buvusi Sibiro tremtinė, užmezgė gerojo darbo mazgelį. Brolis Petras, priklausęs pačiui vienišajam, o mes jam sugiedojome „ilgiausių skautiškų metų“.

Petras buvo susijaudinęs: „Išsipildė mano jaunų dienų svajonė — tapau skautu! Paaukliu būdamas, namo palepėje atradau tuo metu draudžiamą „Skautų aidą“ žurnalus. Susirinkę su draugais slapta skaitėme ir mokėmės, kaip ugdyti pastabumą, kaip stovėti lauti, paruošti laužą. Žinojome, kad kiekvieną dieną reikia gerą darbą padaryti. Žodis „Budėk!“ — sudrausmindavo, įkvėpdavo ryžto. Įgytas žinias panaudodavome išskylaudami, turistiniuose žygiuose. Nors nebuvome skautais — širdyje jau buvome“.

Po įžodžio, sveikinimų, atminimo dovanėlių, nešini draugovės vėliava, dainuodami tremtinių dainą „Leiskit į tėvynę“ — ejo prie Kryžiaus — mūsų tautos Vilties. Kryžius stovėjo šalia bibliotekos, iš gatvės pusės. Jį pastatė politkalnys — tremtinys Ivanauskas, gyvenantis šalia bibliotekos. Sesė

Sesės skautės iš kairės: Olga Žilinskienė, ses. vienuolė Bernadeta, Irena Taujanskienė, Marija Tamulienė, Natalija Bylienė, Aldona Aglinskienė, Teresė Kuzmickienė, Lėvutė Benešionaitė, Birutė Mačerinskienė, Aldona Raugelienė, Laima Akstinaitė, draugininkė Bronė ir br. Petras.

Teresė ir brolis Petras papasakojo, kiek biurokratinių kliūčių reikėjo įveikti, kol pastatė Kryžių. „Mes išdidūs, didžiujamės, nes tik vienintelė mūsų biblioteka Kaune turi kryžių, tokį kaip statydavo prie namų, vieškelį — mūsų senoliai!“ — džiaugėsi br. Petras.

Prie Kryžiaus atnešėme degančią trispalvę žvakę, tylos minutę pagerbėme žuvusius tremtinius, politkalinius. Sukalbėjome poterių, sugiedojome „Amžiną atilsį“, „Marija, Marija“, „Graži tu mano brangi tėvyne“.

Išsismarkavus lietui nuėjome į muziejaus svetainę. Sve-

tinėje lietuviška, tautiška aplinka. Ant sienų — Lietuvos Vytis, J. Jablonskio, J. Tumo — Vaižganto, Z. Kuzmickio portretai.

Drobės juostoje išausti Lietuvos himno žodžiai, o ant stalo kuklios skautiškos vaišės. Uždegėme naują „laužą“ — plūduriuojančią vandenyje — vandens lėlija. Brolių skautų Petrą pasitikome daina „Ant kalno mūrai“. Buvo išdainuota daug skautiškų, liaudies dainų, o sesuo vienuolė Bernadeta mus išmoko, kaip dainuoti galim gražiai pasimelsti. Visų veidai buvo nušvitę giedant dainą — maldą. Skautiškas mūsų laužas — žvakės liepsnelės liepsnojo, kaip ir mūsų širdys. Gera būti visiems drauge. Nesinorėjo skirstytis. Bet viskas turi pabaigą. Paskutinė skautiška atsisveikinimo daina: „Saulė ja nusileido nuo kalnų, nuo miškų... Dievas yra čia!“ — jau ir užbaigė mūsų skautišką sueigą, minint Gedulo ir Vilties dieną svetingoje Z. Kuzmickio muziejuje — bibliotekoje.

Norėtusi geru žodžiu paminėti ir padėkoti Amerikos lietuvių — išievių Irenos ir Vytauto Linartų šeimai, kurių patriotiškumo ir gerumo dėka, mes turime galimybę susirinkti Žaliakalnio rajono, Raseinių g. 26 name. Čia 1995 metais buvo atidarytas Kauno Vinco Ku-

dirkos viešosios bibliotekos filialas Zigmo Kuzmickio muziejus — biblioteka. I. V. Linartų šeima padovanojo savo paliktą turtą Kaune — namą, Kauno kultūros fondui. Z. Kuzmickis (1898 — 1976) žymus literatūrologas, pedagogas, mylėjęs ir puoselėjęs lietuvių kalbą, lietuvių kalbos ir literatūros vadovėlių autorius, bendravęs su J. Jablonskiu, J. Tumu — Vaižgantu, J. Talmantu. Jo žmona, mūsų sesė vyr. skautė Teresė Kuzmickienė, nuolat rūpinasi muziejumi, savo vyro Z. Kuzmickio atminties išsaugojimu. Jos rūpestis ir energijos dėka, išvydo šviesą leidiniai apie Z. Kuzmickį, knygos „Tikėję gimtuoju žodžiu“ 1991 m., „Zigmas Kuzmickis“ — 1991 m., „Z. Kuzmickio bibliografija“ — 1998 m. Šiuo metu ruošiamas spaudai jo poezijos ir pasakėčių knyga.

Sesės Teresės kvietimu mūsų draugovė ne kartą šiose patalpose darė sueigas. Ir ne tik mūsų draugovės pamilo šį jaukų kultūros kampelį. Sumaniai ir energinga veikla pasižymi čia įsikūrusio Žaliakalnio rajono gyventojų bendruomenės centras „Pelėda“. Jos vadovas, kaudėnietis gerai žinomas žmogus, tai Kauno Rotušės šeimininkas (taip jį draugiškai vadina). Jis Rotušės reginių ceremonininkas — Kęstutis Ignatavičius.

Bibliotekos — muziejaus patalpose ir kieme, dažnai vyksta įvairūs kultūros — švietėji-

ki renginiai įvairaus amžiaus žmonėms. Žmonės domisi, renka, varžosi sportinėse rungtynėse. Ši vieta tapo lyg švyturys, kuris nurodo tiesų kelią žmonėms. Už tai visi esame dėkingi lietuvių — išievių — amerikiečių šeimai — I. V. Linartams, nes jų pasėta kultūroje sėkla, davė didelį derlių. Padėka ir pagarba jiems!

P.S. (Anksčiau jie gyveno netoli Čikagos apie 30 km. Žmonai Irenai mirus, jos vyras Vytautas Linartas persikėlė gyventi pas dukrelę į Las Vegas).

Metraštininkė
Olga Žilinskienė
Liet. Skautių Seserija
Kauno „Aušros“ draugovė

KELIAIS SAKINIAIS APIE „KALAVIJO“ PASTOVYKLĘ

Šių metų liepos mėnesį Rako miškas vėl sušaukė „Lituanicos tunto skautų būrius. Atvyko čia daugiau kaip keturiasdešimt vilkių, skautų, prityrusių skautų, skautų vyčių ir vadovų į „Žalgirio“ stovyklą „Kalavijo“ pastovyklę. Šios pastovyklės šūkis „Galandam kalavijus aštrius“.

Nuo liepos 14 iki 24-tos skautai statė palapines, mokėsi pionierių darbų, darė rankdarbius, gilinosi į skautamokslį, prie laužų dainavo ir iškylovo. Prityrę skautai įsitaisė lauko virtuves ir patys pietus gaminosi. Skautų „geltonšlapių“ pastovyklėje buvo įtaisyta uolų kopimo įranga ant seno ąžuolo, ir vilkiukų būriai čia bėgo, žaidė ir krysčavo.

„Vilkai“ iškylovo. Pasiekę švyturį, į jį įlipo, pasigrožėti išpuodingu vaizdu, ne truputį baimės pajusti. Prityrę skautai taip pat apėmė tų švyturį po ištisos dienos žygio per miškus, kopas ir paežerį.

Skautai su prityrusiais skautais kanojomis plaukė Piere Marquette upe, kuri buvo patvinusi ir rauni nuo šių metų lietaus — daug skautų sušlapo, bet grįžo stovyklon su šypsena.

Paskutinį stovyklos penktadienį visi išėjo ant Hamlin ežero kranto. Visi, grįžę Čikagon, pasakos apie lietuvių, papartius palapinėje, Žalgirio mūšio paveikslą, pagamintus šalmus, ietis ir kitus stovyklos išpuodus.

s.v. vsl. Andrius Tamulis
„Kalavijo“ pastovyklės viršininkas

Iš kairės: br. Petras Tuma Akstinaitė, vėliava laiko draugininkė sktn. Br. Inokaitienė, Aldona Aglinskienė, Aldona Raugelienė, Irena Taujanskienė, Marija Tamulienė, Birutė Mačerinskienė, Teresė Kuzmickienė, seselė Bernadeta, Lėvutė Benešionaitė, Olga Žilinskienė, Natalija Bylienė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausio redaktorė — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasiųsti kopiją.

El-paštas: administracija@draugas.org

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

DR. TOMAS ZUBINAS DANTŲ GYDYTOJAS

4560 W. 103rd St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS

Lietuvams suvartojus dantis už priimaną kainą.
Sutartinai kalbėti anglų ir lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

EDMUNDAS VIŽNAS, M.D., S.C.

VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS

Kalbame lietuviškai

6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6

Chicago, IL 60638

Tel. 773-229-9965

Valandos pagal susitarimą

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS

DR. PAUL KNEPPER

Akių ligos — chirurgija

150 E. Huron, Suite 1000

Chicago, IL 60611

Valandos pagal susitarimą

Tel. 312-337-1285

Dr. PETRAS V. KISIELIUS

Inkstų, pūslių, prostatos

gydymas bei chirurgija

Center for Health,

1200 S. York, Elmhurst, IL 60126

630-941-2609

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.

Chicago, IL 60652

Kab. tel. 773-471-3300

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA

219 N. Hammes Avenue

Joliet, IL 60435

Tel. 815-741-3220

GAİLĖ SABALIAUSKAS, M.D.

KARDIOLOGE — ŠIRDIES LIGOS

Midwest Heart Specialists

3825 Highland Ave., Tower 2,

Suite 400

Downers Grove, IL 60515

630-719-4799

Prieklauso Good Samaritan, Central DuPage,

Edward ir Elmhurst ligoninėms.

Prenumeruokite „DRAUGĄ“

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

„Baltijos kelio“
prisiminimas Vilniuje
2004 m. rugpjūčio 22 d.
R. Ozolo nuotrauka

PRIEŠ 15 METŲ PRADĖJOME „BALTIJOS KELIŲ“ — Į EUROPA

EDMUNDAS SIMANAITIS

Po okupacinės valdžios bergždžių konvulsinių pastangų 1988 metais uždrausta lietuviams minėti savo valstybės atkūrimo 70-metį ir neprivertus švesti ant raudonarmiečių durtyvių kartu su Kapsku — Mickevičium tu pačių metų pabaigoje atneštą į Vilnių Maskvoje sukurptą „suverenitetą“. Atgimimo nuotaikos pradėjo sparčiai stiprėti visame krašte. Birželio trečiąją Vilniuje susiformavo Sąjūdžio iniciatyvinė grupė. Sąjūdininkų veiklą atidžiai sekė KGB ir užsienis. Sovietijos prezidentas Gorbačiovas paleisdamas iš butelio džina vardu viešumas (glasnostis, rus.), tuščiai tikėjosi valdyti ne tik „perestroiką“, bet ir Sąjūdį įprastu būdu — per rajonus ir partkomus. Imtis drastiškų tradicinių priemonių, pavysdžiui, masinių tremimų, areštų ar žudynių buvo neparanku. Gorbačiovo Vakaruose buvo laikomas reformatoriumi. Laisvojo pasaulio žiniasklaida landi ir pastabi. Tai buvo žinoma ir Kremlui. Tiesą pasakius, vėliau buta visko ir kapotynių kastuvėliais Tbilisje ir žmonių traukimo tankų vikšrais prie TV bokšto Vilniuje.

Nelengva rasti glaustą, taiklų, vaizdingą ir pakankamai išsamų apibūdinimą Sovietijoje ir Lietuvoje susidariusios padėties, subrandinusios „Baltijos kelio“ idėją. Sąjūdžio bangos jau daužė aižinčią „geležinę uždangą“. Tautoje tolydžio brenimo siekis atkurti Lietuvos Nepriklausomybę. Lietuviškai mąstantis publicistas, rašytojas, Kovo 11-osios Akto signataras Kazys Saja parašė tokias eilutes:

„Giliai įleista į žemę Lietuvos slenkstį ilgai žargstę įvairūs nepravyti svečiai. Kaip Hitleris buvo „išvadavęs“ pusę Europos, taip Stalino tankai „išvadavo“ mus. Sautųjų buožėmis belsdami į duris, o paskui įti-

kinėdami, kad jie atėjo mūsų išvaduoti. Melo machorka švystelėta į mūsų nustebusias akis, ilgam padarė mus ašarojančiais neregiais. Tie, kurie gelbėjo savo kailį, irodinėjo, šūkavo, jog tai džiaugsmo ašaros. Taip mes vis giliau klimpome į košmariską pseudosocializmo liūną, murkdam skęstantį artimą ir šaukė pasauliui, kad mes žengiam pirmyn. (...)

Dabar jau drįstam pamąstyti ir drąsiau pasakyti: kol kas nėra tarybų, kurios galėtų ką nors nutarti, ir nėra tikrai lygiateisių suverenių valstybių federacijos, kurioje niekad nebūtų tradicinės situacijos, kur didžiulius tikroju broliu lietuviui, latviui, estui, ukrainiečiui, armėnui pasidarydavo tiksliai atsiduręs kartu vienam lagery, sykiu rymodamas prie vienos parašos“. („Komjaunimo tiesa“, Nr. 226, 1988.11.25).

Privalu paaiškinti sovietinei tikrovei būdingo termino *paraša* reikšmę. Tai medinis kubilas arba metalinis indas su rankenomis ir dangčiu, skirtas atlikti gamtos reikalams ir laikomas prie durų kalėjimo kameroje, lagerio patalpoje, kurioje užrakinti kaliniai. Indo talpa — vienas arba keli kiburai. Perkeltine prasme *paraša* reiškia gaudą.

Sąjūdžio Seimas 1989 m. rugpjūčio 23 d. paskelbė pareiškimą: „Šiomet sukanka 50 metų, kai buvo pasirašytos SSRS — Vokietijos sutartys su slaptais protokolais dėl įtakos sferų Europoje padalinimo, nulėmusios Antrojo pasaulinio karo pradžią. (...) Šiandieninės Lietuvos statusas pasaulio bendrijoje ir Sovietų Sąjungoje ypatingas. Artėja diena, kai SSRS vyriausybė turės pripažinti okupacinę Lietuvos statusą ir jo panaikinimo būtinumą. Šiuo metu okupacinės armijos buvimas Lietuvoje apriboja žmonių galimybes laisvai apsispręsti, kokią socialinę ir politinę ateitį jie norės pasirinkti. Prieš tos ka-

riuomenės buvimą jau pasisakė milijonas Lietuvos žmonių savo parašais“.

Sąjūdis kartu su Latvijos ir Estijos frontais, organizavo akciją „Baltijos kelias“, skirtą šiai juodajai istorijos datai paminėti, ir ne tik. Svarbiausia buvo parodyti pasauliui Baltijos šalių troškimą tapti laisvojo Vakarų pasaulinio dalimi. „Baltijos kelio“ trasa ejo per Lietuvą: Vilnius — Ukmergė — Panevėžys — Pasvalys; per Latviją: Bauska — Ryga — Ainaži ir per Estiją: Piarnu — Talinas. Miestams ir rajonams buvo paskirtos kelio atkarpos. Jonaviečiams teko 4 km atkarpa Ukmergės — Panevėžio ruože. Šalia rikiavosi kauniečiai užėmę 20 km tarpą. Dalis Sąjūdžio Jonavos skyriaus tarybos narių, atsakingų už renginio organizavimą išvažiavome į trasą anksčiau. Per Ukmergę pervaziavome palengva, bet dar be „kamščių“. Po poros valandų automobiliai riedėjo nenutrūkstamais srautais. Atrodė, kad visa Lietuva pakilo į žygį. Diena buvo saulėta, šilta. Lėktuvai žemai prakrisdami barstė gėles. Žmonės rinko jas ir dėjo ant asfalto pakraščio. Tokiu būdu buvo pagerbti žuvusieji tėvynainiai. Trasoje tvarką palaikė žvalus energingi žaliaraiščiai. Iš šių sąjūdininkų vėliau formavosi pirmieji savanorių gynėjų būriai. Automobiliai buvo statomi dešinėje kelio pusėje Rygos kryptimi. Žmonės taip pat rikiavosi į grandinę toje pačioje kelio pusėje. Jonavos sąjūdininkų vadovas Gediminas Ilgūnas atrovė į trasą tiesiai iš Sąjūdžio tarybos posėdžio Vilniuje. Edmundas Gedvilas kartu su žaliaraiščiais rūpinosi saugumu skirtoje atkarpoje. Daugelis atvyko šeimomis su mažais vaikais.

Per radiją prakalbo Sąjūdžio Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis. Jis ragino žmones, patekusius į automobilių sangrūdą, sustoti, išlipti ir

susikabinti rankomis. Jau skamba „Lietuva brangi“, „Kur bėga Šešupė“ ir Himnas, kurį pakiliai gieda visi renginio dalyviai.

„Mes tokie skirtingi ir vieningi kartu. Mūsų mažai ir mūsų labai daug. Mes silpni ir kartu tokie ryžtingi ir stiprūs. Susiimdami rankomis simboliškai tiesiame tiltą, jungiantį mus su latviais ir estais. Viešpatie Dieve, kiek mums nedaug tereikia — savo žemėje būti laisviems šeiminiškams! Tik dabar pajuntame šios akcijos didingumą ir reikšmę. Mūsų taikų riksmą turi išgirsti ir Maskva, ir pasaulis. Jame nėra nei molo, nei apgaulės! Ne varu varom susirinkome, o jausdami pilietinę pareigą. Esami gyvi viltimi ir tikime — Nepriklausomybė gali ir turi būti atkurta!“ (Iš dienoraščio)

O dabar visi renkames prie neseniai pastatyto kryžiaus. Mūsų garbusis klebonas V. Prackietis pašventina jį ir taria ganytojišką žodį. Choris-tai gieda giesmes, o po to ketletą lietuviškų sudainuoja. Kviečiui kalbėtojus G. Ilgūnas, kaip ir dera Sąjūdžio Seimo nariui, kalba dalykiškai, akcentuodamas šios akcijos reikšmę. Rajono valdžios atstovė Regina Geštautienė dėsto mintis ekonomikos reformos tema. Jonavietis Robertas Čyvas viešai pareiškia, kad nuo šiol jis jau ne SSKP narys. Knygnešių draugijos vadovė Irena Kubilienė ir poetas iš Kauno J. Ardzijauskas sklandžiai ir emociškai kalba apie dvasinės kultūros reikalus. Aš užviršuoju programą kelio mis pastabomis apie artėjančius rinkimus ir taikų kelią į Nepriklausomybę.

Visi giedame Tautišką giesmę...

Pasaulio istorijoje nėra „Baltijos kelio“ analogų. Tauri, ori, prasminga ir vienijanti bendrapiliečių šventė. Ji — Baltijos tautų istorijos aukso fonde.

Tačiau jeigu atkreipsime dėmesį į pensijų formavimo mechanizmą, o svarbiausia į nuolatinį pensijų didėjimą, maždaug atitinkantį atlyginimų kilimą, tai pamatysime, kad pensijos yra pakankamai stabilus gyvenimo pagrindas. Kad tikrai taip yra, gali nustatyti kiekvienas pensininkas, palyginęs praeitų užpraeitų metų pensiją su dabartine. Priminsime pastarųjų metų senatvės nedirbančių pensininko vidutinės metinės pensijos augimą:

Nukelta į 5 psl.

DANUTĖ BINDOKIENĖ

Ką kaltinti?

Tai, kas praėjusią savaitę įvyko palyginti nedideliame Rusijos pasienio mieste, sukretė visą civilizuatą pasaulį. Be abejo, anksčiau retai kuris vakarietis buvo girdėjęs Beslan miesto vardą arba žinoję, kur jo žemėlapyje ieškoti. Tačiau ši vietovė pagarsėjo pačiu tragiškiausiu būdu: ginkluoti asmenys užėmė vienos mokyklos pastatą pirmąjį mokslo metų dieną, suvarė mokinius, mokytojus ir savo vaikų į mokyklą atėjusius palydėti tėvus į gimnazijos salę, be maisto ir vandens terorizavo juos ten kelias dienas, kol pagaliau įvyko susirėmimas su rusų kareiviais ir policija. Del tikro žuvusių skaičiaus dar tebesiginčijama. Pradžioje netiksliai buvo praneštas ir įkaltų skaičius — dabar jau pripažįstama, kad jų buvo daugiau kaip tūkstantis.

Praėjusį sekmadienį Beslan miesto gyventojai laidojo savo mylimuosius ir žadėjo atkeršyti jų žudikams. Tik klausimas: kam keršyti? Vieni tvirtina, kad tai čekėnų kaltė, kiti kaltina Rusijos vadovybę, policiją, kariuomenę, o ypač prezidentą Vladimir Putin.

Ar Beslan, Maskvos bei kurio kito Rusijos miesto gyventojai prisimins šiuos smurto veiksmus, kai ateis prezidento rinkimai? Poros savaitų laikotarpiu Rusijoje nuo teroristų žuvo daugiau kaip 400 žmonių (anksčiau aukų būta dar daugiau). Eiliniai rusai jaučiasi apvilti, nesaugūs, nes tikėjosi, kad Putin, įgijęs pasirodymą vadovauti „KGB mokykloje“, tikrai sugebės kraštui suteikti saugumą, iškelti Rusijos vardą į aukštumas, turėtas Sovietų Sąjungos laikais, kai laisvasis pasaulis lankstėsi Maskvai.

Beslan miesto įkaltų krizės metu tarpais pasigirdavo ir sovietijos laikų aidas: užsieniui pateikiama informacija buvo labai ribota, ne visuomet tikslė. Tačiau tai galima pateisinti, nes tokiu metu kiti dalykai labiau rūpi, o, be to, šis miestas yra toli „nuo visko“. Nors Putin nedelsiant nuvyko į Beslan (matyt, sekdamas JAV prezidentų pavyzdžiu, kai jie pasistengia aplankyti nelaimės ištiktuosius), bet gyventojai nebetiki jo pažadais „teroristus nubausti“.

Maskvos „bausmės metodai“ jau žinomi

nuo 1994 m., kai Čėčenija pareiškė siekianti nepriklausomybės. Tuomet atsakymas buvo visiškai sostinės Grozno sunaikinimas, kurio metu žuvo daugybė civilių gyventojų. Prieš bombardavimo akciją jokio perspėjimo Maskva Grozno gyventojams nedavė — buvo svarbu greitai ir bet kokia kaina užgnaužti čekėnų tautos laisvės siekius.

Nuo 1994 m. karo pradžios Čėčenijoje jau praėjo dešimt metų. Anuomet buvę vaikai ar paaugliai — dabar jaunuoliai arba suaugę. Jie atsimena asmenines netektis ir skriaudą, tebedaromą tėvynei. Jie užaugo su neapykanta okupantui, su kerštu už sugriautą gyvenimą. Krikščioniškai mąstant, jokios aplinkybės, jokios priežastys negali pateisinti išpuolių prieš nekaltuosius. Tačiau šie žmonės nemasto „krikščioniškai“ — juose verda keršto jausmas priešui: akis už akį, skriauda už skriaudą... Tai tokios pažūros skatina jaunuos vyrus — o pastaruju metu ir moteris — apsijuosti sprogmenimis ir patiemis žūti, bet sunaikinti kiek galima daugiau priešų. Tai matome Amerikoje 2001 m. rugsėjo 11-ąją, tai matome Palestinoje, Irake, Ispanijoje, o dabar ir Rusijoje. Be abejonės, tokių atvejų bus daugiau.

JAV-se kone kas savaitę gyventojai perspėjami, kad gali įvykti teroristinis išpuolis. Ramiai praėjus Respublikonų, o prieš tai Demokratų, partijos suvažiavimui, dabar jau pranašaujama, kad didžiausia galimybė gali būti lapkričio mėnesį, prezidento rinkimų dieną. Nesunku suvokti, kad dalis šių perspėjimų yra sukurta su rinkimine propaganda, bet numoti ir juos ranka taip pat nevertėtų.

Baigiantis XX a., žmonija tikėjosi užversti kruviniausią savo istorijos lapą ir žengti į naują tūkstantmetį, žadantį gerovę ir taiką visoms tautom, visiems žmonėms. Ketvirtieji šio tūkstantmečio metai dar nepasibaigė, o visoje planetoje liepsnoja neramumai ir nesutarimai. Atrodo, pasiekė tik kariativmo būdas: užuot pavojaus fronte ir palyginti ramios užfrontės, dabar kiekviena valstybė, kiekviena vietovė tapo frontu. Tai šiandien gali paliudyti ir Beslan miesto gyventojai.

LIETUVOS DVASININKAI – ŽYDŲ GELBĖTOJAI

VIKTORIJA SAKAITĖ

Nr.5

Bumša Bronislavas, kunigas.

Biržų aps., Gruzai. Gelbėjo L. Govšovičių, vaikina Vlado (pavardė ir vardas tikslinami), P. Naumavičių, B. Bumšai padedant, L. Govšovičių buvo išrūpinti fiktyvus dokumentai. (B-80)

Būdavas Stanislovas.

Kaunas. Parūpino Rosianai Bagrinaskytei suklautus dokumentus. (B-1568)

Cibulskis Františkas, kunigas.

Trakų aps., Kaišiadorys. Kilus pavojui iš savo klebonijos išvežė ir paslepė pas ukininkus J. ir A. Subacių Plaskūnų kaime Nechamą Zaginą ir jos vyresnę seserį (pavardė ir vardas tikslinami). (B-605)

Cijūnaitis Matas, kanauninkas.

Trakų aps., Žasliai. Slėpė gydytoją Rivą Trapidienę, jos sūnų Leibą ir Jokubą Žirnaušką. (B-995)

Chomskij Leopold, kunigas.

Vilniaus aps. Gelbėjo E. Kantoravičienę ir jos motiną (vardas ir pavardė tikslinami). Kilus pavojui jos surado prieglobstį pas kunigą Juozą Stakauską Vilniaus valstybinio archyvo patalpoje. (B-1062)

Chrucieli Hipolit, kunigas.

Trakų aps., Varnėnai. Slėpė žydus (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1085)

Čepėnas Juozapas, kunigas.

Utenos aps., Anykščiai. Pasirašė memorandumą prieš žydų žudynes, už tai buvo uždarytas į Kauno sunkių darbų kalėjimą. (B-1334)

Česna Stasys, kunigas.

Marijampolės aps., Sasnava. Žydei iš Marijampolės (vardas ir pavardė tikslinami) išrašė fiktyvius dokumentus. (B-1017)

Čibiras Christoforas, kunigas.

Trakų aps., Tamošavas. Vaikų prieglaudoje slėpė penkis žydaites (vardai ir pavardės tikslinami). (B-85)

Dambrauskas Vencslavas, kunigas.

Telsių aps., Alsėdžiai. Padėjo žydams (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1013)

Daukantas Konstantinas.

Šiauliai. Šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonas. Išdavė fiktyvius gimimo metrikus Marijos Kamberienės sūniui, metrikai išrašyti Aleksandro Kvedaro vardu. Berniukas kartu su motina buvo išvežtas už Šiaulių į VI. Zubovo ūkį, kuriame išgyveno iki karo pabaigos. (B-1442).

Dorbrovolskis Kazimieras, kunigas.

Vilkaviškio aps. Kudirkos Naumištis. Klebonijoje slėpė Icką Grosmaną, padėjo dantų gydytojai Bertai Braun. Gestapai susekus, kunigas, I. Grosmanas ir B. Braun buvo suimti ir ištverti. Kunigui K. Dobrovolskiui pavyko išsigelbėti, o suimtųjų žydų likimas nežinomas. (B-1014).

Dobrovolskis Algirdas-Mykolas, kunigas.

Kėdainių aps., Dotnuva. Talkino gelbėtojui, vienuolyno patarnautojui Broniui Gotautui, išrūpindavo žydams fiktyvius dokumentus (ŽGK). (B-954)

Dogelis Paulius, kunigas.

Kaunas. Globojo dr. B. Zvą. Palaidotas prie Kauno katedros. (B-1015)

Dvaranauskas Vincentas, kunigas.

Vilnius. Slėpė keturis vaikus (vardai ir pavardės tikslinami), kuriems buvo išrūpinti fiktyvus dokumentai. (B-1016)

Dundulis Dominykas, kunigas.

Tauragės aps., Vainutas. Krikštijo žydų vaikus, išrūpindavo jiems fiktyvius dokumentus. Padėjo savo seseriai Julijai Juozukienei, kuri savo namuose taip pat slėpė žydus. Už pagalbą žydams kunigas buvo suimtas. (B-1079)

Dzegoraitis Petras, kunigas.

Šiauliai. Gelbėjo žydus, parūpindavo fiktyvius dokumentus, krikštijo žydų vaikus (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1156)

Ereminas Feliksas, kunigas.

Panevėžio aps., Subacių. Slėpė Reginaldą Rozenbergaitę. (B-124)

Frainas Josefas, kunigas, salezielis.

Kaunas. Siųsdavo žydus paslėpti savo gimnazių Tamulaičių sodyboje Sutkiškiuose. (B-205)

Fulstas Karolis, kunigas, SJ.

Kaunas. Slėpė ir globojo kelis žydus (vardai ir pavardės tikslinami). (B-1032)

Gaižutis Bronislavas, kunigas.

Raseinių aps., Lyduvenai. Parūpino fiktyvius dokumentus Rozalijai Šmulkytei (Šmulkes-Samulio dukrai?). (B-1030)

Galvydis Steponas, kunigas.

Biržų aps., Vabalninkas. Gelbėjo Feigę Jofaitę, ją pakrikštijo ir išsiuntė pas Oną ir Kazimierą Baltuškas į Kunigiškių kaimą prie Svedasų.

Bus daugiau

PENSIJOS LIETUVOJE VISGI DIDĖJA

ANATOLIJUS LAPINSKAS

Lietuvos Vyriausybės tvirtinamos vidutinės mėnesinės draudžiamosios pajamos atspindi šalies žmonių gautas pajamas, nuo kurių buvo įmokėtos socialinio pensijų draudimo įmokos, taip pat gautos socialinio draudimo ligos, motinystės ir bedarbio pašalpas. Šis dydis maždaug atitinka vidutinį šalies darbo užmokestį, jo pagrindus skaičiuojamos socialinio draudimo pensijos. Pernai liepos mėnesį po ketverių užšaldy-

mo metų valdžia padidino vidutinių mėnesinių draudžiamųjų pajamų dydį nuo 886 litų iki 901 litų. Naujo padidinimo teko laukti, palyginti, neilgai — vos 14 mėnesių: nuo šių metų rugpjūčio 1 d. draudžiamosios pajamos didės iki 990 litų. Priminsime, kad šiemet balandžio 1 d. padidėjo ir pagrindinė arba bazinė pensija nuo 152 litų iki 172 litų. Taigi pensijų didinimo mechanizmas pradėjo sukelti gerokai greičiau. Ne vienam esamam ir būsimam Lietuvos, o gal ir užjūrio tautiečiui pensi-

ninkui yra įdomu — kaip veikia ši Lietuvos pensijų didinimo sistema.

Socialinio draudimo pensija kaip tik ir gali padidėti dviem minėtais būdais: padidinus bazinę pensiją, t.y. pagrindinę visos pensijos dalį, kuri yra vienoda visiems pensijų gavėjams, ir nuštačius didesnę vidutinių draudžiamųjų pajamų dydį, kuris įtakoja papildomą pensijos dalį.

Lietuvos pensininkų skundai dėl nedidelių pensijų yra pagrįsti, jeigu į pensijas žiūrėsime kaip į pragyvenimo šaltinį.

Tačiau jeigu atkreipsime dėmesį į pensijų formavimo mechanizmą, o svarbiausia į nuolatinį pensijų didėjimą, maždaug atitinkantį atlyginimų kilimą, tai pamatysime, kad pensijos yra pakankamai stabilus gyvenimo pagrindas. Kad tikrai taip yra, gali nustatyti kiekvienas pensininkas, palyginęs praeitų užpraeitų metų pensiją su dabartine. Priminsime pastarųjų metų senatvės nedirbančių pensininko vidutinės metinės pensijos augimą:

Laiškai, nuomonės, komentarai

SAVIGARBOS REIKALAS

2005 metais gegužės mėn. Rusija ruošiasi švesti 60-tas pergalės prieš Vokietiją metines. Į minėjimą yra pakviesti Lietuvos, Latvijos ir Estijos prezidentai. Deja, Antrą pasaulinio karo oficiali pabaiga ir Sovietų Sąjungos pergalė prieš nacių Vokietiją sutampa su „karo po karo“ pradžia tiek Lietuvoje, tiek ir kitose Baltijos valstybėse. Aišku, sovietų pergalė prieš Vokietiją yra svarbi šventė, kuriai kuriems buvusios nomenklatūros nariai ir visiems buvusiems sovietų kolarantams, bet ar tai yra visos lietuvių tautos šventė? Ar Baltijos valstybių atstovai turėtų padėti Rusijai švesti šią sukaktį, kuri jų tautoms taip pat reiškė sovietų okupacijos, partizaninio karo, kančių ir deportacijų pradžią? Ar, šiuo atveju, Baltijos šalių vadovai negalėtų veikti sutartinai ir parodyti tiek Rusijai, tiek ir Vakarų demokratijoms tikrą savo tautų sentimentus: kad jos dar turi tautinės savigarbos?

Rusijos reikalai nėra Baltijos tautų reikalai. Šiuo atveju Rusijos džiaugsmas Baltijos tautoms yra liūdesio, didžiųjų kančių ir nelaimių pradžia, kurią atnešė sovietų „išlaisvinimas“. Mes dar prisimename, kaip sovietė armija „išlaisvino“ Rytprūsius – dabartinę Karaliaučiaus sritį, – jos

gyventojus žudė, marino badu, o likusius ištrėmė į Sibiro gulagus, kol neliko nei vieno sovietų „išlaisvinto“ vietinio gyventojų. Procentais skaičiuojant, Pabaltijo tautų nuostoliai sovietų okupacijos metu buvo daug didesni už Rusijos patirtus nuostolius per visą Antrąjį pasaulinį karą. Joms švesti sovietų pergalę būtų aiškus parodymas tautinės ir valstybinės savokos prasmės neturėjimo. Tai būtų lyg žmonių su pavogta dvasia ar mankurty elgesys. Tai būtų tolygu žydų vokiečių nacių atėjimo ir valdžią sukakties šventimui. Žydai kol kas tos datos dar nešvenčia.

Atėjo laikas Rusijai aiškiai pasakyti, kad sovietų Pabaltijo tautų „išlaisvinimas“ – jų sovietinė okupacija, yra ne jų džiaugsmo, bet liūdesio ir didžiosios tragedijos pradžia.

Jeronimas Tamkutonis
Chicago, IL

DĖL NAUJOS SPORTO SALĖS STATYBOS

Apie naujos sporto salės statybą, jos reikalingumą buvo rašyta laikraštyje. Nesam kultūringi, neturėdami geros, modernios sporto salės. Esu PLC aukotojas ir taip pat esu vienas iš kelių centro „kondominiumų“ gyventojų. Turėjome susirinkimą tarp „kondo“ gyventojų ir sporto salės statybos komite-

to narių: dr. D. Siliūnas, A. Rugienius ir vėliau atvyko adv. R. Domanskis. Visi „kondo“ gyventojai pasipriešino naujos sporto salės statybai, prijungiant naujos sporto salės pastatą prie dabartinės vadinamosios Lietuvių fondo sporto salės ir „kondo“ gyventojų pastato. Bus beveik per pusę sumažinta dabartinė mėsinių pastatymo aikštė, papildomai bus padaryta nauja mėsinių statymo vieta tarp kondo pastato ir koplyčios, iškertant dabartinis medžius, panaikinant tą sodelį.

Sutaupant statybos išlaidas, pagal statybos komitetą, dabartinė LF salės siena bus panaudota naujos sporto salės stogui atremti. Dabartinės fondo salės langai bus uždaryti dėl busimo triukšmo, taip pat pirmo aukšto mokyklos klasių Nr. 119, 121, ir 123 langai bus uždaryti dėl triukšmo iš sporto salės. Mokyklos klasių be langų, ventiliacijos, kaip gražu mūsų PL centre.

Prie „kondo“ pastato bus pristatytas vieno aukšto, 36 pėdų pločio ir per 80 pėdų ilgio pastatas, uždant dabartinis „kondo“ pastato langus, dabartinį ir „kondo“ įėjimą ir į keltą. Numatyta padaryti naują įėjimą į „kondo“ ir keltą per dabartinę Bočių salę, panaikinant vieną didelį langą durims ir padarant koridorių į keltą. Tai labai sumažins Bočių salės plotą.

Taip pat tame vieno aukšto pastate bus įrengta mergaitėms ir berniukams persirengimo kambariai (lockers), dušas.

Dabartinės PLC valdybos ir tarybos kai kurie nariai priklauso naujos sporto salės statybos komitetui, kandidatai per buvusį susirinkimą į PLC tarybą ir valdybą ir buvo išrinkti. Jie ir remia naujos salės

statybą, pasirenge statybą paimti iš banko paskolą 30 metų. Tiesa, jie turi apie 40,000 dol. suaukotų pinigų ir pasižadėjimų apie 800,000 dol. per penkerius metus. Pasizadėjimas aukoti tai nėra pinigai banke, kuris ant pasižadėjimų paskolos neduoda. Jų numatytas sporto salės statybos biudžetas 1,600,000 dol. Mes iš praktikos žinome, kad už tą sumą nepastatys. Prisimenam LF Sporto salės pagerinimą, kainavo trečdaliu daugiau negu buvo kontraktoriaus apskaičiuota. Mano nuomone, dabartinės salės statybą kainuos apie 2,500,000 dol. Reikia prisiminti, kad tos Sporto salės statybos išlaidos nėra nei scenos, nei klasių. Jie tą paskolą nori paimti 30 metų PLC vardu, užstant dabartinis pastatus. Nuo kada PLC valdyba ir taryba taupo statybos bendrovę? Yra naujos sporto salės statybos komitetas, jis turi rūpintis lėšų gavimu, paskolų gavimu savo vardu, ne PLC vardu. PLC valdyba ir taryba neturi kištis į naujos Sporto salės statybą.

Pasaulio lietuvių centro valdyba ir taryba išsiuntinėjo laiškus su loterijos bilietais ir prašo aukoti PLC išlaikymui. Trūksta pinigų, bet paskolą naujos sporto salės statybai pasirenge imti PLC vardu. Nejaugi mes visi jau išprotėjome?

Netrukus bus išsiųsti laišukai PLC aukotojams, kviečia ir susirinkimą pritarimui PLC tarybai statyti naują sporto salę, paimti paskolą, siunčiant balsavimo lapelius ir grąžinant, jei negalėsite asmeniškai dalyvauti susirinkime PLC tarybai. Aukotojai, kurie nori statyti naują sporto salę ir paimti paskolą iš banko statybą, siųskit balsavimo lapelius PLC tarybai. Kurie

nenori paskolos ant PLC, siųskit balsavimo lapelius: K. Kriauciūnas, 14915 127 Str. Apt. 102, Lemont, IL 60439.

Kazys Kriauciūnas
Lemont, IL

LIETUVIŲ FONDAS DEMOKRATIŠKAS IR SKAIDRUS

Vida Morris iš Cape Cod, MA, savo laiske, išspausdintame „Drauge“ rugėjo 1 d., teigia, kad Lietuvių fondo taryba nepasielgė „demokratiškai“ bei „skaidriai“, rinkdama naują LF tarybos narį ir iš pareigų pasitraukusio ilgamečio LF direktoriaus Stasio Baro vietą.

Demokratiškai LF narių priimti Lietuvių fondo įstatai jau nuo 1962 metų labai skaidriai sako: „20. Jei LF Tarybos narys mirytų ar negalėtų eiti pareigų, LF Taryba jo vieton renka kitą asmenį iki pasitraukusio nario kadencijos galo“. Akivaizdžiai LF įstatuose nieko neminima apie metiniuose suvažiavimuose pralaimėjusių kandidatų.

Vadovaujantis LF įstatais, Saulius Anuzis, buvo vienbalsiai išrinktas į Lietuvių fondo tarybą. Jis dalyvavo LF metiniame suvažiavime, anksčiau kandidavo į LF kontrolės komitetą ir buvo pasiūlyęs savo kandidatūrą į LF tarybą kitiems metams.

LF narių daugumos išrinkti LF tarybos nariai nieko neignoruoja, visus informuoja ir gerbia kiekvieno asmens nuomonę, nors kartais ir su ja nesutinkami. Kaip šiuo atveju ir su V. Morris parašytais priekaištais.

Arvydas Tamulis
LF valdybos pirmininkas

NEKILNOJAMASIS TURTAS

GREIT PARDUODA
Landmark properties
Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS
• Cikagoje ar priemiesčiuose
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybės įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

SIŪLO DARBĄ

SPA CONSTANTINE NOW HIRING
Massage therapists and nail techs. Must be certified massage therapist nail tech. Must have Illinois state license.
Please call 708-945-8051, fax resume to 630-969-5333

Darbai reikalingi dažytojai, staliai su darbo patirtimi. Būtinai turėti mašiną. Pageidautina, kad kalbėtų rusiškai. Tel. 847-980-7887.

„DRAUGO“ SKELBIMŲ SKYRIUS
773-585-9500

IŠNUOMOJAMA

Woodridge išnuomojami 1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg. — \$607; 2 mieg. — \$682. Tel. 630-910-0644, Jana.

IVAIRŲS

* 57 m. moteris, nekalbanti angliskai, nevairuojanti automobilio, ieško darbo. Tel. 847-630-1699.

* Vyras ir moteris ieško darbo žmonių priežiūroje su grįžimu į namus. Tel. 708-307-4383.

* Paqyvenes vyriškis atlieka smulkius vidaus remonto darbus. Gali prižiūrėti senelį ir namus. Kalba lietuviškai, lenkiškai, rusiškai. Tel. 630-207-8706.

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar būsto, tačiau skelbtis laikraščiuje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS Jūsų dėmesį išpaušdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsisakyti DRAUGO administracijos adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis (versle 49 metai)
Off. Mgr. Aukš. S. Kane, Vilma Jarulienė, Virginija Smuikaitienė kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th St., Evergreen Park, IL 60805
Tel. 708-424-8654, 773-581-8654

STATYBOS CONSTRUCTION

Stalio darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“ plokštės ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turu draudimą. S. Benetis, tel. 630-241-1912

GROŽIO PASLAUGOS

NIRVANA – ODOS IR PLAUKŲ LAZERIO KLINIKA
*Pilna mediciniška spa procedūra
*Naudojama naujausia lazerio technologija
*Medicininė priežiūra
*Plaukų depilacija
*Odos atnaujinimas ir veido foto procedūra
*Aktyvus gydymas procedūros
*Botoksas injekcijos
*Mikrodermis nušildymas
*Parinkta kolekcija odos priežiūros produktų
*Odos grožiai
9115 S. CICERO OAK LAWN, IL 60453
TEL. 708-229-1051

IŠNUOMOJAMA

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas (67 & Whipple apyl.) \$415 į mėn. (ir daugiau) + „security“ Tel. 773-434-4543.

Nuo šiol kortelės skambinimui į Lietuvą nusipirksite „DRAUGE“!

Eastern EUROPE Illinois
ANTWERP in the WORLD from LOCAL or TOLL FREE ACCESS

ŠEIMININKAVIMO KERTELĖ

Paruošia Julija K.

RUDENĖJANT

Vasarą stengiamės kiek galima mažiau laiko praleisti prie viryklės: maistą gaminame lauke arba pasirenkame greitai pagaminamus, lengvus receptus. Rudenėjant pasikeičia ir maisto gaminimas – virtuvė jau taip nebaugina, todėl šį kartą pateiksiu kelis receptus, tinkančius šiam metų laikui (arba bet kada). Kaip paprastai, stengiuosi, kiek įmanoma, nepakenkiant patiekalo skoniui, sumažinti riebumą, saldumą, kad valgis būtų sveikesnis, bet vis tiek skanus.

Lašiša su pomidorų mišrine (Tomato salsa)

4 lašišos gabalai, maždaug 1 colio storumo kiekvienas (salmon steaks)
1 citrina

1 ir 1/2 mažų „cherry“ pomidorukų, perpjautų į keturias dalis

1 šaukštas balzamo acto (balsamic vinegar)

1 šaukštas sukapotų šviežių bazilikų lapelių (basil leaves)

3/4 šaukštelio maltų pipirų

3/4 šaukštelio druskos

Įkaitinti orkaitę iki 425° F. Lašišos gabalus (abi puses) apibarstyti 1/2 šaukštelio druskos ir 1/2 šaukštelio pipirų. Išspausti citrinos sultis ir jomis apšlakstyti žuvį (reikia stengtis, kad sultys padengtų visą žuvies paviršių).

Žuvį sudėti į truputį pariebaluotą kepimo indą ir kepti 11–12 minučių, arba kol žuvis, pabardžius šakute, lengvai subyra.

Kai žuvis kepa, mažame dubenėlyje sumaišyti pomidorus, actą, baziliką, likusią

druską ir likusius pipirus. Pateikti su kepta žuvis.

Kepti virtinukai – „ravioli“

2 kiaušinių baltymai arba vieno kiaušinio dydžio dėžė „kiaušinių produkto, paruošto be trynių“

1/2 puod. lieso pieno

1 puod. itališkos duonos trupinėlių

1 ir 1/2 puod. geros rūšies „marinara“ padažo (sauce)

4 puod. canola arba kito augalinio aliejaus kepimui

24 švieži virtinukai (jeigu perkate sušaldytus, reikia atšildyti)

tarkuoto Parmesan sūrio

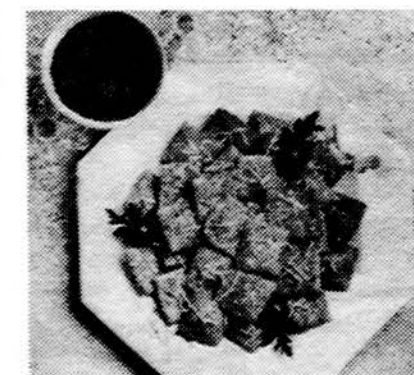
Lėkštame dubenėlyje išplakti kiaušinių baltymus su pienu. Į kitą lėkštą dubenėlį supilti duonos trupinėlius.

Gilioje keptuvėje įkaitinti tiek aliejaus, kad maždaug vieno colio sluoksnio padengtų keptuvės dugną. Kol aliejus įkais, kiekvieną virtinuką pavilgyti į kiaušinių mišinį, pavilioti duonos trupinėliuose (nukratyti, kad nebūtų per storas sluoksnis), atsargiai kiaušiniams nuleisti virtinukus į aliejų ir kepti, kartkartėmis apverčiant, kol gražiai paruduos (apie 2–3 min.). Išgriebtus virtinukus padėti ant lėkštės, padengtos keliais popierinių

rankšluostėlių sluoksniais, kad sugertų riebalų perteklių.

Pastaba: nereikia į aliejų sumesti visus virtinukus – geriausia kepti po maždaug 4–5, paeiliui juos dedant į aliejų. Kai visi virtinukai bus iškepti, apibarstyti tarkuotu Parmesan sūriu ir patiekti su pašildytu „marinara“ padažu.

Kokius virtinukus kepti? Kuriuos labiausiai mėgstate: su sūriu, mėsa, grybais, špinatais ir pan.

Viščiukas su pomidorais

1 maždaug 4 sv. viščiukas, supjaustytas į 6 gabalus

3/4 puod. miltų

1/8 šaukštelio maltų pipirų

3 šaukšteliai druskos

1 šaukštas alyvų aliejaus

1 šaukštas sviesto

3 šakutės čiobrelių (thyme)

1 smulkiai sukapotas svogūnas su laiskais

1/2 puod. vyno (sherry)

3 gerai išnokę pomidorai*

1 šaukštelis vyno acto (wine vinegar)

Į didelį dubenį, kad tilptų visos viščiukas, supilti druską, įpilti 1 puod. drungno vandens ir druską ištirpinti. Sudėti vištieną, užpilti pasūdytu vandeniu ir palaikyti šaldytuve bent 8 val.

Įkaitinti orkaitę iki 375° F. Išimti viščiuką iš šaldytuvo, nusausti. Miltus sumaišyti su maltais pipirais plastmasiniame maišelyje, sudėti (po du iš karto) viščiuko gabalus į maišelį ir gerai pakratyti, kad pasidengtų miltais.

Keptuvėje įkaitinti aliejų ir sviestą. Kai nustos putoti, sudėti viščiuko gabalus (odele į apačią) ir pakepinti, kol gražiai paruduos, tuomet apversti ir pakepinti dar 3 min. Sudėti čiobrelius, keptuvę įkišti į orkaitę ir kepti apie 20–30 min., retkarčiais aplaistant susidariusiu skysčiu.

Pastaba: jeigu keptuvė nedidama ir orkaitė, galima viščiuką išimti ir išdėlioti keptimo inde, o riebalus iš keptuvės užpilti ant viršaus.

Kai mėsa iškeps, išimti ant lėkštės ir laikyti šiltai. Keptuvą (arba keptuvę) padėti ant vidutinio dydžio liepsnos, sudėti svogūną ir pakepinti 1 min., supilti vyną, užvirti ir šaukštu nuo keptuvės dugno nugrąžinti skrebučius.

Sumažinti karštį ir pakepinti, kol beveik visas skystis išgaruos. Sudėti pomidorus, padidinti karštį ir pakepinti apie 10 min., kol didžioji dalis pomidorų sulčių išgaruos. Supilti actą, sumaišyti ir pomidorų užpilti ant paruošto viščiuko.

*Pomidorai turi būti švieži, gerai lauke išnokę. Žiemą paruošus randami „salad tomatoes“ šiam tikslui netinka, nes tie pomidorai kepami nesuminkštės, nesulius.

Slyvų pyragas

1 puod. be kauliukų, sukapotų melynųjų slyvų (Stanley plums)

2 puod. miltų

2 šaukšteliai kepimo miltelių

1/2 šaukštelio kepimo sodos

1/2 šaukštelio druskos

3/4 puod. cukraus

1 puod. avižinių dribsnių (quick cooking rolled oats)

2 suplakiti kiaušiniai arba tokio pat dydžio kiaušinių produktas, paruoštas be trynių

1/4 puod. canola aliejaus

1 puod. lieso pieno

Visus sausius produktus

sumaišyti. Kiaušinius, cukrų, aliejų ir pieną išplakti. Suberti miltus ir gerai sumaišyti. Sudėti slyvas, sumaišyti.

Įkaitinti orkaitę iki 350° F. Pariebaluoti ir pamiltuoti 9x5x3 kepimo indą, sukrėsti į jį teslą ir kepti apie 1 val.

Kodėl „įkaitintoje“?

Kiekvienas receptas pataria paruoštą teslą arba kitą patiekalą įdėti į iki tam tikro laipsnio įkaitintą orkaitę. Ar negalima įdėti keptuvą ir tik tuomet įjungti orkaitę?

Būtina, prieš pradėdant ruošti patiekalą, įjungti orkaitę, kad ji įkaistų iki reikiamos temperatūros. Paprastai recepte paminimas laikas, kiek ilgiai kuris patiekalas turi kepti orkaitėje. Jeigu įjungsime orkaitę tuo metu, kai į ją dedate patiekalą, kepimo laikas neatitiks – patiekalas neiškeps nustatytu laiku, nes reikės kelių minučių, kol orkaitė įkais.

Jeigu jau taip atsitinka, kad pamiršote orkaitę iš anksto įjungti, galima ir tuo metu, kai dedate į ją patiekalą, bet reikia atitinkamai pailginti kepimo laiką.

„Rudeniška“ kiaušiena

Tikrai rudeninis patiekalas – kiaušienos karbonadai su raudonaisiais kopūstais ir obuolių koše.

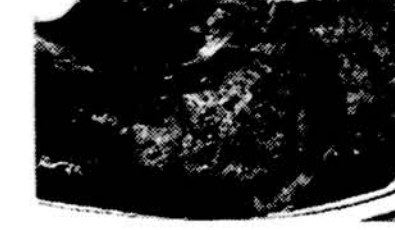
4 šaukštai tamsiai rudo cukraus (dark brown sugar)

3/4 šaukštelio džiovintų čiobrelių (thyme)

1/2 šaukštelio druskos

1/2 šaukštelio kmynų sėklų (caraway seeds)

1/2 šaukštelio stambiai

SIUNTINIUS, PINIGUS, AUTOMOBILIUS

SIŪSKITE PER **ATLANTIC Express Corp.**
YRA GALIMYBĖ UŽSISAKYTI KONTEINERĮ
SIUNČIAME AIR CARGO IR LAIVU LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ
IŠSIUNČIAME KIEKVIENĄ SAVAITĘ PRISTATOME GAVĖJUI TIESIAI RANKAS.
1-800-775-SEND
Mūsų atstovai:
Bravo Coffee and Deli
238 Main Str. LEMONT, IL 60439, Tel: 630-257-3300
KALYNA corp.
338 S. Rohlwing Road PALATINE 60067, Tel: 847-776-7766
2719 W. 71st Str. CHICAGO, IL 60629, Tel: 773-434-7919
8801 78 Th Ave BRIDGEVIEW, IL 60455, Tel: 708-599-9680

sumaltų pipirų

4 kiaušienos karbonadai (bent 1 colio storio kiekvienas)

3 šaukštai canola aliejaus

1 vidutinio dydžio raudonojo kopūsto gūžė (galvutė)

3 šaukštai balzamo acto (balsamic vinegar)

1/4 puod. obuolių sulčių

1 puod. nesaldytos obuolių košės

Įkaitinti orkaitę iki 350° F. Sumaišyti 1 šaukštą cukraus, čiobrelius, 1/2 šaukštelio druskos, kmynus ir 1/4 šaukštelio maltų pipirų. Šiuo mišiniu įtrinti mėsą iš abiejų pusių. Keptuvėje įkaitinti 2 šaukštus aliejaus, sudėti mėsą, pakepinti, vieną kartą apverčiant, kol abi pusės paruduos (apie 2

min.). Sudėti mėsą į lėkštą keptuvėje ir kepti orkaitėje, kol kiaušiena praras rausvumą (apie 12–15 min.).

Mėsai kepanč, smulkiai supjaustyti kopūstą. Likusį aliejų pakaitinti toje pačioje keptuvėje, kurioje kepe mėsa, sudėti kopūstus, likusią druską ir pipirus. Nuolat maišant, pakepinti, kol atsiradęs keptuvės skystis išgaruos, apie 10 min. Suberti likusį rudą cukrų ir maišant pavirinti, kol cukrus visiškai išsirs. Supilti actą ir obuolių sultis, uždengti ir pavirti, kol kopūstai suminkštės (dar apie 4–5 min.).

Pateikti su pakaitinta obuolių koše ir kiaušienos karbonadais.

Išgyvenimai kalėjime, draugų mirtys vertė ieškoti nors trumpo poilsio gamtoje...

Vytauto Maželio nuotrauka.

Džiaugsmas ir nusivylimas

Prisimenant 1941-ųjų vasarą

ALBERTAS KANAITAS

Pirmos laisvės dienos, pirmi džiaugsmas, pirmos šypsenos. Mieste dar vyrauja maišatis, netvarka, bet tikiu, kad ilgai viskas susitvarkys.

Nacių SS pradeda ieškoti žydų, veržiasi į jų gyvenimą, daužo langus, verčia duris. Šauksmai, vaikų rikšai nesukelia praeivių dėmesio, beveik kiekvienas rūpinasi saviu, kitų žmonių problemos nesvarbios.

SS su šautuvo buožėmis muša vaikus, moteris, senus...

Komunistų šmėkla paliko kraštą paplūdus krauju, kančiomis ir ašaromis. Nauji okupantai, nauji pažadai. Ar galime jais tikėti?

Žiaurumas, neapykanta, brutališka jėga nedaug kuo skiriasi nuo komunistų.

Dviejų aukštų, raudonų plytų (kur prieš keletą dienų buvo tardomas ir pasiūstas į kalėjimą) pastatas — NKVD įstaiga; dabar tuščia ir uždaryta. Ar naciai panaudos ją, tik pakeitę vardą — saugumas, Gestapas? Kas žino?

Anapus Nevėžio vyriausioji NKVD būstinė mergaičių gimnazijos rūmuose, kur archyvuose sukrauti dokumentai, kur daryti visi nutarimai. Lietuvių laikinasis saugumas perima rūmus ir leidžia mūsų grupei ieškoti asmeninių dokumentų.

Didelis kambarys, daug stalių, kėdžių ir lentynų pilnos bylų. Daug dokumentų sunaikinta, daug sudeginta. Popieriai išmėtyti ant grindų, pilna šiukšlių. Atrodo, kad neturėjo laiko visko sunaikinti.

Vartom bylas, atskirus popiergalius, ieškom apie rezistencijos veiklą, apie dingusius draugus. Dauguma rašyta rusų kalba, rašyta ranka, mašinėle. Nerandu nieko. Dauguma neturi jokio ryšio; vienas dokumentas rašo vieną dalyką, kitas paneigia pirminį. Paskendę tarp popierių, bylų, ieškom ilgą adatos šieno kupetą. Ilgos valandos praeina, besitinkant surasti bent kokį popieriaus lapelį, bent kokį paminėjimą apie rezistenciją. Nusivylęs grįžtu namo. Ieškojau — neradau.

Yra žinių, kad dar daug komunistų slapstosi mieste, kad padėtis pavojinga vietiniams. Nacių ir lietuvių saugumas tikrina kai kuriuos namus, senus pastatus, ligonines ir kapines.

Mieste, užmiestyje ir netoli mam miške vyksta šaudymai, žmonių, gyvenančių netoli miško, užpuolimai.

Ateina į mintį Mykolas, Stasio suėmimas, kapinių koplytėlė, dingę draugai... Skęsta viskas praityje, bet užmiršti negaliu. Mykolas daug žalos padarė ir už tai turės būti nušautas. Bet kur jis dabar slepiasi, vien Dievas nežino.

Pasizadu surasti Mykolą,

pasizadu... Nenoriu keršyti, bet, jei yra nusikaltimas, turi būti ir bausmė.

Jau turime naują laikraštį su nuotraukomis, žiniomis.

Pirmame puslapyje dvi nuotraukos: nukankintas medicinos

Pabunda visi ir skubam prie lango. Mėnulio apšviestame kieme nei gyvos dvasios.

Kambaryuose tylim ir laukiame. Smūgiai į duris, ir balsas liepiantis išleisti į vidų. Dėdė skubiai atrunkina duris ir buri

Sapnas ar tikrovė? Negaliu atminti, nesuprantu, kas įvyko, kur esu. Skausmas visame kūne, negaliu judėti. Pamažu atmintis atbunda, pamažu.

Ligoninė? Jaunas vyras sustoja prie lovos — daktaras. Klausiu. Atsako apie mano žaidimą: kulka sužalojo kaulą virš alkūnės, praradau daug kraujo, bet rankos nervai nesužeisti.

Aplanko tėvai, sesuo, draugai, Karolis ir aš esu dienos „didvyris“.

Ranka gyja, skausmas mažėja ir tikiu, kad paliksiu ligoninę.

Dienos bėga, naciai pakvaišę pergalemis, nedaug kreipia dėmesio į užimtas teritorijas.

Mūsų saugumas stengiasi, daro viską.

Lietuvos, esą jau laisvos, vyriausybė turi labai mažą autoritetą ir jos balsas beveik negirdimas. Kalėjimai vėl pilni, teroras siaučia.

daktaras ir prie jo klūpantios žmonos; antra nuotrauka jauno vyro su išbadytomis akimis ir nupjautu liežuviu, rastu raudonų plytų pastate, rūsyje.

Mieste cukraus fabrike, rasta daug sužalotų, nukankintų, išniekintų lavonų. Ar tai žmoniška? Nesuprantu, kodėl sadiškai turi patitenkinimą kančiomis nekaltų žmonių. Nesuprantu...

Pavargau kalėjime, draugų mirtys, matyti nukankintus, verčia ieškoti poilsio. Vyktu į kaimą, dėdės ūkį, miško pakraštį, netoli Nevėžio, kur galbūt rasiu fizinį ir dvasinį poilsį.

Oras puikus, mėlynas dangus, platus laukas. Gyvenk ir norėk!

Seni pastatai, prūdas su žuvinis, vaismedžių sodas, netoli driekiasi Nevėžis, pievos gėlių — taip gerai ir ramu. Vakare iš tolo girdėti akordeonas, skamba lietuviška daina. Tikras Lietuvos kaimas. Nesigirdi miesto triukšmo, užesio.

Sužinau iš šeimininko, kur gyvena Mykolas, kad jis vedęs, turėjo vaiką, bet negyveno su žmona, daug gerdavo ir naktimis palikdavo butą. Kur jo žmona, vaikas, niekas nežino. Tai visa Mykolo gyvenimo istorija. Dabar kaimas pirmas atsikvėpiamas nuo baimes, teroro.

Su pusbroliu Karoliu einam į miškelį, kur klausomės, kaip sklamba medžių lapai, paukščių koncertai, renkam grybus ir pavargę grįžtam.

Šiandien žuvaujam. Karolis ant savo meškerės kablo užkabina didelę lydeką, mano kablys be sliekų, žuvis buvo už mane gudresnė. Lyg maži vaikai džiaugiamės pagavę lydeką.

Patenkinti, laimingi, be rūpesčių pajudam namų link.

Vidurnaktis. Negaliu užmigti, kažkoks neramumas slepiasi. Po gražiai praleistos dienos tas nesuprantamas jausmas neleidžia užmigtį akių. Atsėdau ant lovos krašto, atsikėliu, vaikštau po kambarį. Vis dar neramu. Lauke šuo pradeda loti. Girdėti lyg žmonių balsai ir piktas šuns lojimas. Šūvis, ir šuns lojimas nustoja.

Atmėnu visą dieną, atmintis atbunda, pamažu.

Ligoninė? Jaunas vyras sustoja prie lovos — daktaras. Klausiu. Atsako apie mano žaidimą: kulka sužalojo kaulą virš alkūnės, praradau daug kraujo, bet rankos nervai nesužeisti.

Aplanko tėvai, sesuo, draugai, Karolis ir aš esu dienos „didvyris“.

Ranka gyja, skausmas mažėja ir tikiu, kad paliksiu ligoninę.

Dienos bėga, naciai pakvaišę pergalemis, nedaug kreipia dėmesio į užimtas teritorijas.

Mūsų saugumas stengiasi, daro viską.

Lietuvos, esą jau laisvos, vyriausybė turi labai mažą autoritetą ir jos balsas beveik negirdimas. Kalėjimai vėl pilni, teroras siaučia.

daktaras ir prie jo klūpantios žmonos; antra nuotrauka jauno vyro su išbadytomis akimis ir nupjautu liežuviu, rastu raudonų plytų pastate, rūsyje.

Mieste cukraus fabrike, rasta daug sužalotų, nukankintų, išniekintų lavonų. Ar tai žmoniška? Nesuprantu, kodėl sadiškai turi patitenkinimą kančiomis nekaltų žmonių. Nesuprantu...

Pavargau kalėjime, draugų mirtys, matyti nukankintus, verčia ieškoti poilsio. Vyktu į kaimą, dėdės ūkį, miško pakraštį, netoli Nevėžio, kur galbūt rasiu fizinį ir dvasinį poilsį.

Oras puikus, mėlynas dangus, platus laukas. Gyvenk ir norėk!

Seni pastatai, prūdas su žuvinis, vaismedžių sodas, netoli driekiasi Nevėžis, pievos gėlių — taip gerai ir ramu. Vakare iš tolo girdėti akordeonas, skamba lietuviška daina. Tikras Lietuvos kaimas. Nesigirdi miesto triukšmo, užesio.

Sužinau iš šeimininko, kur gyvena Mykolas, kad jis vedęs, turėjo vaiką, bet negyveno su žmona, daug gerdavo ir naktimis palikdavo butą. Kur jo žmona, vaikas, niekas nežino. Tai visa Mykolo gyvenimo istorija. Dabar kaimas pirmas atsikvėpiamas nuo baimes, teroro.

Su pusbroliu Karoliu einam į miškelį, kur klausomės, kaip sklamba medžių lapai, paukščių koncertai, renkam grybus ir pavargę grįžtam.

Šiandien žuvaujam. Karolis ant savo meškerės kablo užkabina didelę lydeką, mano kablys be sliekų, žuvis buvo už mane gudresnė. Lyg maži vaikai džiaugiamės pagavę lydeką.

Patenkinti, laimingi, be rūpesčių pajudam namų link.

Vidurnaktis. Negaliu užmigti, kažkoks neramumas slepiasi. Po gražiai praleistos dienos tas nesuprantamas jausmas neleidžia užmigtį akių. Atsėdau ant lovos krašto, atsikėliu, vaikštau po kambarį. Vis dar neramu. Lauke šuo pradeda loti. Girdėti lyg žmonių balsai ir piktas šuns lojimas. Šūvis, ir šuns lojimas nustoja.

Atmėnu visą dieną, atmintis atbunda, pamažu.

Ligoninė? Jaunas vyras sustoja prie lovos — daktaras. Klausiu. Atsako apie mano žaidimą: kulka sužalojo kaulą virš alkūnės, praradau daug kraujo, bet rankos nervai nesužeisti.

Sapnas ar tikrovė? Negaliu atminti, nesuprantu, kas įvyko, kur esu. Skausmas visame kūne, negaliu judėti. Pamažu atmintis atbunda, pamažu.

Ligoninė? Jaunas vyras sustoja prie lovos — daktaras. Klausiu. Atsako apie mano žaidimą: kulka sužalojo kaulą virš alkūnės, praradau daug kraujo, bet rankos nervai nesužeisti.

Aplanko tėvai, sesuo, draugai, Karolis ir aš esu dienos „didvyris“.

Ranka gyja, skausmas mažėja ir tikiu, kad paliksiu ligoninę.

Dienos bėga, naciai pakvaišę pergalemis, nedaug kreipia dėmesio į užimtas teritorijas.

Mūsų saugumas stengiasi, daro viską.

Lietuvos, esą jau laisvos, vyriausybė turi labai mažą autoritetą ir jos balsas beveik negirdimas. Kalėjimai vėl pilni, teroras siaučia.

daktaras ir prie jo klūpantios žmonos; antra nuotrauka jauno vyro su išbadytomis akimis ir nupjautu liežuviu, rastu raudonų plytų pastate, rūsyje.

Mieste cukraus fabrike, rasta daug sužalotų, nukankintų, išniekintų lavonų. Ar tai žmoniška? Nesuprantu, kodėl sadiškai turi patitenkinimą kančiomis nekaltų žmonių. Nesuprantu...

Pavargau kalėjime, draugų mirtys, matyti nukankintus, verčia ieškoti poilsio. Vyktu į kaimą, dėdės ūkį, miško pakraštį, netoli Nevėžio, kur galbūt rasiu fizinį ir dvasinį poilsį.

Oras puikus, mėlynas dangus, platus laukas. Gyvenk ir norėk!

Seni pastatai, prūdas su žuvinis, vaismedžių sodas, netoli driekiasi Nevėžis, pievos gėlių — taip gerai ir ramu. Vakare iš tolo girdėti akordeonas, skamba lietuviška daina. Tikras Lietuvos kaimas. Nesigirdi miesto triukšmo, užesio.

Sužinau iš šeimininko, kur gyvena Mykolas, kad jis vedęs, turėjo vaiką, bet negyveno su žmona, daug gerdavo ir naktimis palikdavo butą. Kur jo žmona, vaikas, niekas nežino. Tai visa Mykolo gyvenimo istorija. Dabar kaimas pirmas atsikvėpiamas nuo baimes, teroro.

Su pusbroliu Karoliu einam į miškelį, kur klausomės, kaip sklamba medžių lapai, paukščių koncertai, renkam grybus ir pavargę grįžtam.

Šiandien žuvaujam. Karolis ant savo meškerės kablo užkabina didelę lydeką, mano kablys be sliekų, žuvis buvo už mane gudresnė. Lyg maži vaikai džiaugiamės pagavę lydeką.

Patenkinti, laimingi, be rūpesčių pajudam namų link.

Vidurnaktis. Negaliu užmigti, kažkoks neramumas slepiasi. Po gražiai praleistos dienos tas nesuprantamas jausmas neleidžia užmigtį akių. Atsėdau ant lovos krašto, atsikėliu, vaikštau po kambarį. Vis dar neramu. Lauke šuo pradeda loti. Girdėti lyg žmonių balsai ir piktas šuns lojimas. Šūvis, ir šuns lojimas nustoja.

Atmėnu visą dieną, atmintis atbunda, pamažu.

Ligoninė? Jaunas vyras sustoja prie lovos — daktaras. Klausiu. Atsako apie mano žaidimą: kulka sužalojo kaulą virš alkūnės, praradau daug kraujo, bet rankos nervai nesužeisti.

Aplanko tėvai, sesuo, draugai, Karolis ir aš esu dienos „didvyris“.

Ranka gyja, skausmas mažėja ir tikiu, kad paliksiu ligoninę.

Dienos bėga, naciai pakvaišę pergalemis, nedaug kreipia dėmesio į užimtas teritorijas.

Mūsų saugumas stengiasi, daro viską.

Lietuvos, esą jau laisvos, vyriausybė turi labai mažą autoritetą ir jos balsas beveik negirdimas. Kalėjimai vėl pilni, teroras siaučia.

daktaras ir prie jo klūpantios žmonos; antra nuotrauka jauno vyro su išbadytomis akimis ir nupjautu liežuviu, rastu raudonų plytų pastate, rūsyje.

Mieste cukraus fabrike, rasta daug sužalotų, nukankintų, išniekintų lavonų. Ar tai žmoniška? Nesuprantu, kodėl sadiškai turi patitenkinimą kančiomis nekaltų žmonių. Nesuprantu...

Pavargau kalėjime, draugų mirtys, matyti nukankintus, verčia ieškoti poilsio. Vyktu į kaimą, dėdės ūkį, miško pakraštį, netoli Nevėžio, kur galbūt rasiu fizinį ir dvasinį poilsį.

Oras puikus, mėlynas dangus, platus laukas. Gyvenk ir norėk!

Seni pastatai, prūdas su žuvinis, vaismedžių sodas, netoli driekiasi Nevėžis, pievos gėlių — taip gerai ir ramu. Vakare iš tolo girdėti akordeonas, skamba lietuviška daina. Tikras Lietuvos kaimas. Nesigirdi miesto triukšmo, užesio.

Sužinau iš šeimininko, kur gyvena Mykolas, kad jis vedęs, turėjo vaiką, bet negyveno su žmona, daug gerdavo ir naktimis palikdavo butą. Kur jo žmona, vaikas, niekas nežino. Tai visa Mykolo gyvenimo istorija. Dabar kaimas pirmas atsikvėpiamas nuo baimes, teroro.

Su pusbroliu Karoliu einam į miškelį, kur klausomės, kaip sklamba medžių lapai, paukščių koncertai, renkam grybus ir pavargę grįžtam.

Šiandien žuvaujam. Karolis ant savo meškerės kablo užkabina didelę lydeką, mano kablys be sliekų, žuvis buvo už mane gudresnė. Lyg maži vaikai džiaugiamės pagavę lydeką.

Patenkinti, laimingi, be rūpesčių pajudam namų link.

Vidurnaktis. Negaliu užmigti, kažkoks neramumas slepiasi. Po gražiai praleistos dienos tas nesuprantamas jausmas neleidžia užmigtį akių. Atsėdau ant lovos krašto, atsikėliu, vaikštau po kambarį. Vis dar neramu. Lauke šuo pradeda loti. Girdėti lyg žmonių balsai ir piktas šuns lojimas. Šūvis, ir šuns lojimas nustoja.

Atmėnu visą dieną, atmintis atbunda, pamažu.

Ligoninė? Jaunas vyras sustoja prie lovos — daktaras. Klausiu. Atsako apie mano žaidimą: kulka sužalojo kaulą virš alkūnės, praradau daug kraujo, bet rankos nervai nesužeisti.

PENSIJOS LIETUVOJE VISGI DIDĖJA

Atkelta iš 3 psl.

1999 m. — 310,16 Lt
2000 m. — 312,54 Lt
2001 m. — 317,61 Lt
2002 m. — 323,05 Lt
2003 m. — 340,50 Lt
2004 m. I k. — 342,21 Lt

Per pastaruosius penkerius metus pensijos padidėjo 11 proc., arba kasmet maždaug po 2 proc. Tiesa, šalies ūkio darbuotojų vidutinis darbo užmokestis per pastaruosius penkerius metus padidėjo 16 proc., taigi vidutiniškai kasmet po 3 proc.:

Bruto	Neto
1999 m.	987 Lt 722 Lt
2000 m.	971 Lt 692 Lt
2001 m.	982 Lt 699 Lt
2002 m.	1,034 Lt 741 Lt
2003 m.	1,056 Lt 776 Lt
2004 m. I k.	1,146 Lt 833 Lt

1999 m. senatvės pensija sudarė 42,9 proc. buvusio neto (į rankas) atlyginimo, 2004 m., deja, sumažėjo iki 41,4 proc. gauto darbo užmokesčio. Palyginimui kaimyninėje Lenkijoje pensininkams gyventi žymiai salčiau, jų pensija sudaro 57,5 proc. gauto atlyginimo.

Kaip veikia pensijų didėjimo mechanizmas? Pirmiausia, didinant pagrindinę (bazinę) pensiją. Nuo 1995 metų sausio 1 dienos iki šių metų gegužės 1 dienos ji padidėjo daugiau nei dvigubai.

Bazinė pensija

1995.01 — 75 Lt
1995.02 — 80 Lt
1995.10 — 90 Lt
1996.10 — 100 Lt
1996.11 — 110 Lt
1997.02 — 121 Lt
1997.11 — 132 Lt
1998.05 — 138 Lt
2002.04 — 142 Lt
2002.09 — 147 Lt
2003.05 — 152 Lt
2004.04 — 172 Lt

Dar didesniu santykiu padidėjo ir vidutinė pensija: nuo 150 litų — 1995 metais iki 340 litų 2003 metais.

Draudžiamųjų pajamų didėjimas taip pat įtakoja pensijos padidėjimą. Paaiškinsime. Supaprastinta lietuviškosios pensijos apskaičiavimo formulė yra:

Pensija = bazinė pensija (šiuo metu 172 Lt) + 0,005 x s (darbo stažas) x k (asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas, t.y. jo pajamų santykis su vidutinėmis draudžiamosios pajamos).

Draudžiamosios pajamos nuo 1995 metų sausio mėnesio iki 2003 metų rugpjūčio padidėjo žymiai daugiau negu du kartus.

Vidutinės draudžiamosios pajamos:

1995.01 — 1995.04 — 352 Lt
1995.05 — 1995.07 — 358 Lt
1995.08 — 1995.10 — 410 Lt
1995.11 — 1996.01 — 431 Lt
1996.02 — 1996.07 — 457 Lt
1996.08 — 1996.10 — 530 Lt
1996.11 — 1997.01 — 557 Lt
1997.02 — 1997.04 — 608 Lt
1997.05 — 1997.07 — 624 Lt
1997.08 — 1997.10 — 671 Lt
1997.11 — 1998.01 — 716 Lt
1998.02 — 1998.04 — 765 Lt
1998.05 — 1998.07 — 803 Lt
1998.08 — 1998.10 — 831 Lt
1998.11 — 1999.01 — 858 Lt
1999.02 — 2003.06 — 886 Lt
2003.07 — 2004.09 — 901 Lt
2004.09 — 990 Lt

Kiekvienas draudžiamųjų pajamų padidėjimas „suskaityba“ kiekvieno pensininko pinigineje. Tačiau nevienodai, priklausomai nuo gaunamos pensijos dydžio. Papildoma pensijos dalis padidėja tokiu pačiu procentiniu dydžiu, kokių padidėjo draudžiamosios pajamos. Akivaizdu, kad didesnis pensi-

jos padidės daugiau negu mažesnis.

Keli pavyzdžiai. Draudžiamosios pajamos nuo šių metų rugsėjo 1 dienos vietoje 901 lito buvo 900 litų. Palyginti su ankstesniu rodikliu jos padidės 9,8779 proc. Tuo būdu, pvz., 345 litų pensija (172 Lt — bazinė pensija ir 173 Lt — papildoma dalis) padidės: 172 Lt + (173 Lt + 9,9 proc.) = 362 Lt. Padidėjimas — 17 litų.

Žmogui gaunantiam 672 Lt pensiją (172 Lt bazinę pensiją ir 500 Lt papildomą dalį), ji padidės: 172 Lt + (500 Lt + 9,9 proc.) = 72 Lt. Padidėjimas — 49 Lt.

Beje, ši padidėjimą galima apskaičiuoti ir žymiai paprasčiau: reikia savo pensijos papildomą dalį (ji bus lygi iš visos pensijos atėmus pagrindinę — 172 Lt dalį) padauginti iš naujojo draudžiamųjų pajamų dydžio ir padalinti iš senojo.

Kaip matome, didesnioji pensija padidėjo gerokai daugiau nei mažesnioji. Visuomenę atkreipė dėmesį į šią nelygybę. Lietuvos pensininkų reikalų taryba prieš keletą metų siūlė didinti pensijas ne diferencijuotai, o visiems vienodai. Kol kas, deja, geresnio pensijų didinimo mechanizmo dar nesugalvota.

Kiekvienas draudžiamųjų pajamų padidėjimas — tai papildomos milijoninės išmokos iš „Sodros“ biudžeto. Naujausias jų padidėjimas iki 990 litų pareikalaus surasti daugiau nei po penkis milijonus litų kiekvieną mėnesį. Šie pinigai laidos pensininkų gyvenimo kad ir nedidelį pagerėjimą.

Apie didžiausias ir mažiausias pensijas

Kokia gali būti didžiausia arba mažiausia socialinio draudimo senatvės pensija — daugeliui Lietuvos gyventojų, greičiausiai, tėra tik teorinių pasvarstymų tema. Kiekvienas pensininkas gauna jam paskirtą pensiją, kuri atspindi jo sukauptą darbo stažą ir gauto atlyginimo dydį.

Ši problema galbūt aktualesnė būsimiesiems pensininkams, tiek gerai uždirbantiems šalies piliečiams, ir tik bazinei pensijai besidraudžiantiems asmenims. Maksimalus pensijos dydis ypač svarbus dvi — socialinio draudimo ir valstybinę — pensijas gaunantiems, nes jiems susidaro solidinės išmokų sumos.

Pradėkime nuo maksimalios pensijos. Socialinio draudimo pensijų įstatyme nėra nustatytas konkretus tokios pensijos dydis. Tik numatyta (54 str.), kad „asmens draudžiamųjų pajamų koeficientas pagal draudžiamąsias pajamas iki 1994.01.01 ir po šios datos imamas ne didesnis kaip 5“. Tuo būdu maksimali gerai uždirbančio (maždaug keturis vidutinius atlyginimus) ir turinčio, pvz., 30 metų darbo stažą žmogaus pensija nuo rugsėjo galėtų būti 914 litų.

Dar palankesnis teoriškai įmanomas darbo stažas — 45 metai, tuomet maksimali senatvės pensija bus 1,285 litai. Tenka pažymėti, kad per 600 litų senatvės pensijas Lietuvoje gauna tik 2,1 proc. pensininkų, t.y. apie 13,000 žmonių iš bendro 611,000 senatvės pensininkų būrio. Likusieji gauna gerokai mažiau, o maždaug 24,000 pensininkų gauna visiškai menkas — iki 230 litų pensijas.

Jei asmenys, greta socialinio draudimo pensijos, gauna ir valstybinę pensiją, tuomet reikia laikytis valstybinių pensijų įstatymo 3 straipsnio nuostatos: „valstybinių pensijų dydis kiekvienos atskirai ar kartu su valstybine socialinio draudimo pensija viename asmeniui negali viršyti pusantro užpraeito mėnesio prieš pensijos mokėjimą šalies ūkio darbuotojų vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio“. Tačiau tai galioja tik asmenims, gaunantiems nukentėjusių asmenų, pareigūnų ir karių, mokslininkų pensijas. Likusiems valstybiniams pensininkams — Respublikos prezidentui bei pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų gavėjams šie apribojimai netaikomi.

Minėtoji riba — pusantro vidutinio darbo užmokesčio dydis (šiuo metu — 1,719 Lt) net ir sudėjus dvi pensijas, reikia pripažinti, nedaug kam pasiekiamas. Įvairias valstybines pensijas — I ir II laipsnio valstybines, nukentėjusių asmenų, pareigūnų ir karių, mokslininkų pensijas gauna apie 100,000 pensininkų. Jos nėra labai didelės, pvz., I laipsnio valstybinė pensija 552 litai, II laipsnio — 276 litai, o mokslininkų vidutinė pensija — 337 Lt.

Didelis Petras

Kelios mintys apie a.a. dr. Petrą Vileišį

VYTAUTAS VOLERTAS

Gal prieš metus ar daugiau lietuvių išeivijos spaudoje buvo platokai prisiminti vyresnieji Vileišiai. Tai pirmam Lietuvos prisikėlimui po carų okupacijos dirbusių ir nepriklausomybės metu svarbių valstybės asmenų šeima. Kelių brolių vardai mūsų netolimoje praeityje yra tarsi pilikalkniai ar tvirtovės Lietuvos istorijoje.

Antanas Vileišis (1856–1919): daktaras, daugelio lietuvių draugų narys, pirmininkas ir globėjas, caro kalintas, Varpo, Tėvynės sargo ir kitų periodinių leidinių bendradarbis, ypač daug rašęs medicinos klausimais. Jonas Vileišis (1872–1942): advokatas, Varpo ir kitos spaudos bendradarbis bei leidejas, ministras, Kauno miesto burmistras. Petras Vileišis (1851–1926): inžinierius, ministras, jau apie 1905 turtingas pramonininkas, spaudos bendradarbis ir leidejas. Neatsilikio ir šių brolių žmonos. Emilija Jasmantaite-Vileišienė, Antano žmona, caro kalinta už lietuvišką veiklą, moksleivijos globėja. Ona Kazakauskaitė-Vileišienė, Jono žmona, spaudos platintoja, meno ir menininkų globėja.

Tėvų tautiskumas užkrėtė ir vaikus. Petro sūnus Vytautas (1887–1937), inžinierius, diplomatas, ministras. Keturi Jono vaikai, emigravę ar sovietinės okupacijos išstumti, atsidūrė JAV. Čia savo tautinės tapatybės neslepė, bet ryžtingai stengėsi atskleisti piktus bolševizmo tikslus ir padėti okupacijos slegiamam kraštui. Kazys

(1914–), gydytojas, pediatras specialistas. Alena Vileišytė-Devenienė (1907–?) visuomenės veikėja, ALTO ir BALFO darbuotoja, spaudos bendradarbė. Rita Vileišytė-Bagdonienė – jauniausioji Jono Vileišio duktė. Petras Vileišis (1906–1986), teisės daktaras, diplomatas, JAV LB svarbus darbuotojas.

Čia plačiau prisiminsime Petrą Vileišį (vėliau jį žymėsime tik PV), vyriausią Jono sūnų,

Buvo JAV LB organizacinio komiteto (Loko) vicepirmininkas (1951–1952) ir sutvarkė LB įregistravimą Connecticut valstijoje (1952.02.15). Daug kartų išrinktas JAV LB Tarybos nariu, buvo Tarybos prezidento vicepirmininkas (1961–1964) ir pirmininkas (1969–1970), Hartford apygardos pirmininkas.

Jį pirmą kartą sutikau JAV LB III taryboje. Žinojau jį iš tolo, nes minioje jam išsiskirti

ir pašnibždėjau: „Užtenka jau, ponas Vileiši, nusileiskite“. Jis atsigręžė, pažūrėjo į mane, nepažįstamą, ir sėdamasis bei nuleidęs ranką atsakė: „Gal gerai sakai, kolega, jau užtenka“.

Tai buvo pirmas asmeniškasis ryšys. Po šio įvykio, pertraukus metu, priejo ir prakalbinio. Vėliau prakalbino visada, jei arčiau jo pasimaišydavau. Kai geriau pažinau, jis man buvo lygiai toks pat, kaip iš pirmo žvilgsnio atrodė. Atviras, nuoširdus, didžiaširdis lietuvis.

Teko būti JAV LB Tarybos prezidentu pirmininku (1961–1964). Kiti prezidentai nariai: dr. Petras Vileišis iš Waterbury, Conn., dr. Bronius Nemickas ir Jonas Šlepetys iš New York miesto ir dr. Elena Armonienė iš Baltimore, MD. Taigi išimėte dideliais atstumais. Posėdžiams susibėgdavom pas mane, nes gyvenau „vidury“, ir rinkdavomės bent kartą per mėnesį. Dr. E. Armonienė iš Baltimore atvažiuodavo autobusu iki Camden, iš ten ją paimdavo automobilis. PV iš Waterbury atvykdavo į NYC, susirinkdavo dr. B. Nemicką ir J. Šlepetį, tada dar likusias 100 mylių leisdamosi į Delran, NJ. Šeštadieniais, 10 val. ryto, pradėdavom posėdį. Suprantama, kiek laiko ir energijos jam kainuodavo kiekvienas posėdis, nes turėdavo keltis apie 4 val. ryto. Visada dalyvavo, juk be jo neatvyktų nei B. Nemickas, nei J. Šlepetys. Net ir po kojos susilaužymo slubuojuodamas, lazdele ramstiuodamasis, pareigą atliko.

Jo energijos, išradimų ir neįsiekiamo dėka, prie kai kurių pagrindinių kelių Connecticut valstijoje didžiulė skel-

Visuomenininkas dr. Petras Vileišis — „Didelis Petras“ (kairėje) — ir rašytojas Vytautas Volertas 1971 metais. Vytauto Maželio nuotrauka.

bių lentose pasirodydavo okupuotos Lietuvos vardas. Tai kreipimais į JAV vyriausybę, tai į Jungtines Tautas, kad mūsų kraštas nebūtų pamirštas. PV išnuomodavo mėnesiui ar dviem tokių skelbimų lentą, surasdavo, kur atspausdinti tekstus didžiuliuose plakatuose ir, svarbiausia, šiam užmojiui rasdavo pinigų. Siek tiek prisidėjo jo LB apylinkė ar apygarda, bet didžiausią dalį padėdavo pats. Jis prikabino ir Delran apylinkę tokį skelbimą paruošti prie vieno New Jersey kelo, padėdamas pinigais ir šio užmojo suorganizavimu.

Buvo galima pastebėti, kad PV finansiniai neskurdavo. Mat, jis pažino verslą. Vieną iš savo sėkmių ir man papasakojo. Pigią išsigijęs smėlėtą kalvą. Šalimis vedė Connecticut greitkeli (turnpike), tad pas jį sunkvežimiais pirko žvyrą. Tą kalvą nukasė ir sumokėjo didokus pinigus. Jam likę pinigai ir lygus, vertingesnis už pirtą, žemės gabalas. Jis ir mane ban-

dė gundyti: „Su inžinerija neapratęsi. Mesk ją ir eik į biznį, progų yra daug. Jei reikės, padėsiu. Baigiu sūnų įstumti į senų pastatų griovimą. Labai pelninga, jau nupirkau mašiną, tik jis dar gana jaunas, teks daug patarinėti“. Buvau baikštus ir pasiūlymu nepasinaudojau.

Jo įžvalgumu įsitikinau, kai Petras šventė savo 60 metų jubiliejų. Ilgai kalbinti, nuvažiuojame abu su žmona į labai iškilmingą renginį. Pobūvio metu klausėmės kalbų, o Waterbury burmistras savo sveikinime jam padėkojo, kad PV pralaimėjo rinkimus. Pasirodė, kad PV Waterbury mieste buvo žinoma asmenybė ir burmistro rinkimuose labai nežymiai atsiliko nuo laimėjusio. Taigi – jam rūpėjo ne tik lietuviškąjį, bet ir amerikietiškojo politiką.

Kai vykau į a. f. a. Petro laidotuves, drėbė šlapia lapkričio mėnesio sniegas, kad nebuvo galima net kelio įžiūrėti. Kelionė užtruko gerą pusdienį

ir visą laiką galvojau tik apie jo gyvenimą, stebėdamasis veržlumu. Gimęs pasiturinčioje šeimoje, sparčiai pradėjęs karjerą (doktoratas, patarėjas pasiuntinybėje, keliautojas po Europą) gražiausiu brandume (34 m.) atsiradęs JAV, sugebėjo ir čia pakankamai įsitvirtinti, ir iškilti amerikiečių visuomenėje. Jam buvo svarbi lietuvių tauta ir okupuota Lietuva, todėl nedelsęs puolėsi dirbti ten, kur jo darbas buvo naudingas tėvynei. JAV LB, jo manymu, buvo tinkamiausia vieta. Čia jis nekreipė dėmesio nei į bendradarbių amžių, nei į jų luomą, nei įsitikinimus. Niūri diena, kai saulės atrodė, niekados nebuvo ir nebus, gaubė negausų žmonių būrį, susirinkusių kapuose prie duobės. Negalėjau patikėti, kad atvertoji žemė buvo Petro karstui.

Didelis Petras, didelis patriotas savo darbu gyvenime buvo tikras Vileišių giminės narys.

PRADEDANT NAUJUOSIUS MOKSLO METUS

Pranešimas JAV LB Tarybos suvažiavimui, įvykstančiam 2004 metų rugėjo 25–26 d.d., Phoenix, AZ

JAV LB Švietimo tarybos pareiga yra rūpintis lietuvišku švietimu JAV. Švietimo taryba aprūpina mokyklas mokomąja medžiaga, ruošia mokytojų kursus ir konferencijas, skiria mokytojų premijas, pvz., „Gintarinio obuoliuko“, skelbia mokiniams konkursus ir premijuoja mokinių rašinius bei piešinius, rūpinasi vaikų žurnalo „Eglutės“ leidimu, praveda piniginių vaikų lietuvių visuomenės pagalbė mokykloms išsilaikyti ir atlieka kitą uždevinį, surištą su lietuvišku švie-

timu JAV. 2003–2004 mokslo metais veikė 23 mokyklos, mokėsi 1,550 mokinių, dėstė 235 mokytojai ir 60 pagalbinių. Pirmuosius mokslo metus sėkmingai užbaigė Dr. Vinco Kudirkos vardo mokykla Elizabeth, NJ, ir 2004 metų spalio 2 d. pirmuosius mokslo metus pradės „Rasos“ mokykla Naperville, Illinois. Antruosius mokslo metus pradės „Spindulėlio“ darželis prie Zions lietuvių liuteronų parapijos, Oak Lawn, IL, ir San Francisco, California, apylinkės

gyvenantys lietuvių tėvai deda pastangas toje apylinkėje įsteigti liutuanistinę mokyklėlę.

Mokykloms pagalbėti finansiniai išsilaikyti 2003–2004 mokslo metams Lietuvių fondas skyrė 65,000 dol. paramą. Lietuvių visuomenė ir LB apylinkės, atsiliepdamos į Švietimo vajeus laiškus, aukėjo 10,400 dol. Pridėjus iš Švietimo tarybos izdo, mokykloms buvo paskirti 15,100 dol. suma. Dėkojame visiems lietuviško švietimo rėmėjams ir Brighton Park, IL, Cape Cod, MA, Cicero, IL, East

St. Louis, IL, Brockton, MA, ir St. Petersburg, FL, apylinkėms už jų nuolatine paramą švietimo vajeus progą. Esame dėkingi LB apylinkėms ir asmenims, kurie mokslo metų bėgyje paremia jų apylinkės veikiančias mokyklas ir praeitais mokslo metais įvykusias mokytojų konferencijas.

Didžiausias Švietimo tarybos rūpestis yra parūpinti mokykloms mokamąją medžiagą. Vadovėlių perkame iš leidyklų Vilniuje ir Kaune („Šviesa“, „Alma littera“, „Gimtas žodis“, „Briedis“). Dėkojame ir labai vertiname Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerijos dovaną, vadovėlius, kuriuos skyrė JAV liutuanistinėms mokykloms. Perredaguojame ir perspausdiname JAV išleistus vadovėlius ir pratybų sąsiuvinus. 2004–2005 mokslo metais Virginija Tuskevienė užbaigė redakcijos darbą Gerdo Česienės „Rutėlė“, 2-ai klasei skirtą vadovėlį ir Vilija Nasvitytė-Klimienė paruošė naują laidą Sofijos Jonynienės pratybų sąsiuvinio, skirto 4-ajai klasei. Nuosirdžiai dėkojame abiem redaktorėms už jų paaukotą laiką ir įdėtą darbą. Mokomajai medžiagai paruošti ir spausdinimo išlaidoms sumažinti susilaukiame paramos iš Lietuvių fondo.

Svietimotaryba.org interneto svetainėje yra 30 psl. sąrašas knygų, vadovėlių ir pagalbines medžiagos dėstymui. Kviečiame susipažinti. 2004 m. Vasario 16-tos dienos minėjimo proga Maironio mokykloje, Lemont, istorijos mokytojai ir „Geležinio vilko“ būrelis steigėjai ir vedėjai Gražina Sturionienė Lietuvių Fondas įteikė 1,000 dol. premiją, o Švietimo taryba padovanojo „Gintarinio obuoliuką“. Kovo mėnesį 1,000 dol. Švietimo tarybos premija buvo įteikta ilgamei pedagogai, liutuanistikos instituto buvusiai direktorei ir „Lietuviškas švietimas Šiaurės Amerikoje“ vienai iš redaktorių Stasei Petersonienei. Mokslo metų užbaigimo proga pagerbėme sėkmingai 10-uosius darbo metus baigusius mokytojas Danutę Sirgedienę (Detroit), Erną Balsienę (New Britain), Viliją Klimienę ir Zivilę Vaitkienę (Cleveland). Atsisveikiname su Kristina Nakienė, buvusia Washington apylinkės Kristijono Donelaičio mokyklos vedėja, kuri išėjo į užtarnautą poilsį.

2003–2004 mokslo metais buvo suruoštos trys mokytojų konferencijos: pirmą kartą Los Angeles, antrą kartą Atlanto pakrastyje (šimet New York) ir Lemont. Paskaitas skaitė ir diskusijas pravedė prof. dr. Dalia Katiliūtė–Boydston, mokytojai Irena Gedrienė ir Juozas Polikaitis. Juozas Polikaitis baigia ruošti medžiagą ir kartu dėsto Čikagos ir Maironio (Lemont) mokyklose „Visuomeninio ugdymo kursą“, skirtą vyresniųjų klasių mokslėjams, kad, užbaigę liutuanistinę mokyklą, būtų susipažinę su kelių „bangų“ emigracija iš Lietuvos ir JAV lietuvių organizacijomis bei jų veikla.

2004 metų mokytojų tobulinimosi kursai įvyko rugpjūčio 8–15 d. Dainavoje. Kursų tema

buvo „Lietuvos etnografinė kultūra“. Pagrindinė viešnia prelegentė buvo žymioji solistė Veronika Povilionienė iš Vilniaus, kuri ne tik skaitė pasakaitas, bet taip pat kiekvieną dieną pravedė liaudies dainų pamokas atskirai mokytojams, lietuvių kalbos kursų lankytojams ir stovyklavusiems mokytojų šeimų vaikams. Esame labai dėkingi Veronikai Povilionienei už jos įdėtą visą širdį į kursų programą. Ji savo „misią“ (kaip ji pati pavadino) užbaigė pasigėrėtinai ir mus visus kursų dalyvius uždegė savo šilta asmenybe ir lietuvių liaudies dainų grožiu.

A + A Prelato Prunskio specialus fondas mokslėjams skyrė 480 dol. ir Švietimo taryba 1,105 dol. moksleivių rašinių ir piešinių konkurso apdovanojimams. Kadangi 2004 metai yra suaktyviniai, 100 metų nuo spaudos draudimo atgavimo Lietuvoje, 4–12 klasių mokslėjams konkurso temos buvo: lietuvių kalba ir jos svarba moksleivio gyvenime, knygnešiai ir vargo mokykla. Jaunesnieji rašė apie gyvūnėlių nuotykius, piešė lietuviškus vaizdelius, sapnus ir nykštukus. Laimėtojai (jaunesnieji ir vyresnieji) buvo paminėti „Draugo“ puslapiuose liepos 15 ir 22 d. laidoje. Premijuotus mokinių rašinius kviečiame pasiskaityti Švietimo tarybos interneto svetainėje svietimotaryba.org (nuoroda „žinios“).

Vaikų žurnaliukas „Eglutė“, kurį leidžia Švietimo taryba ir redaguoja Aušra Spitrienė, gražiai žaliuoja. Praeitais mokslo metais susilaukė per 80 ben-

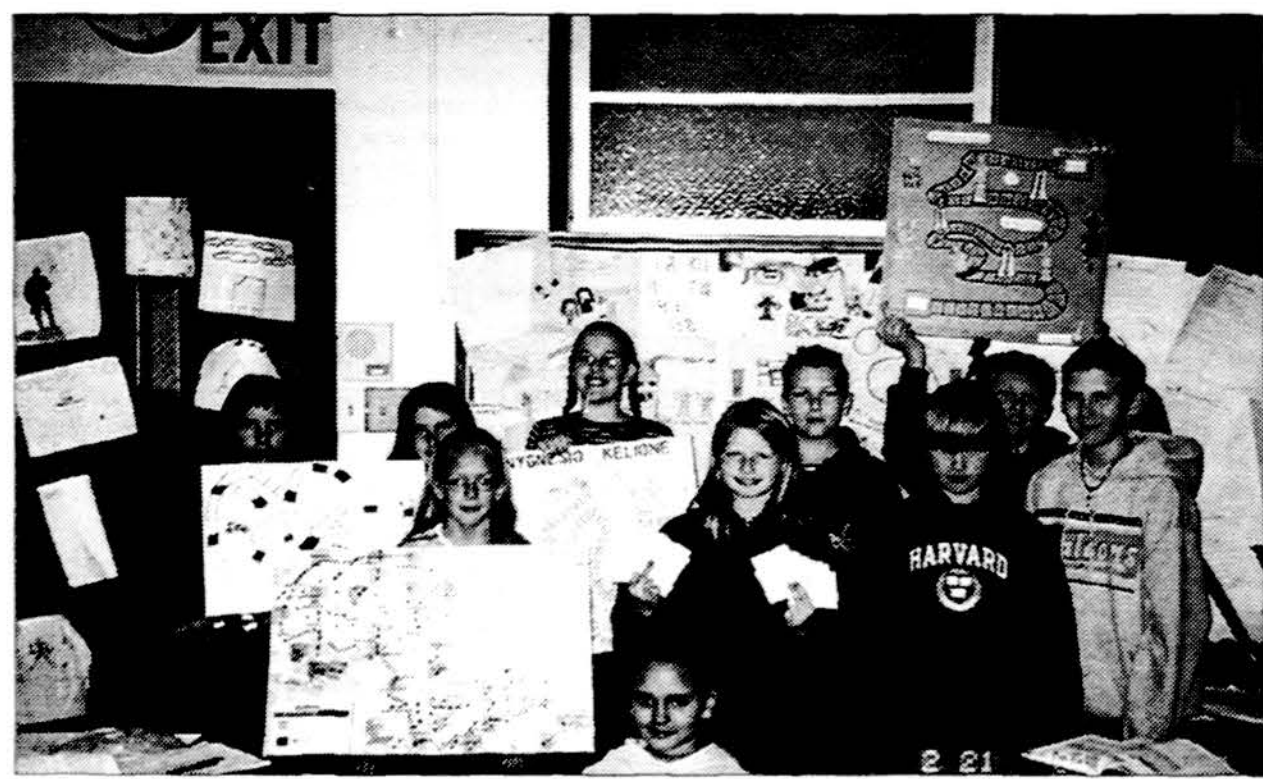
dradarbių, rašytojų ir iliustratorių, iš liutuanistinių mokyklų JAV ir Kanadoje, kurie buvo apdovanoti padėkos lapais. Apie 40 egz. siunčiame į Lietuvą ir kelis kitus užsienio kraštus. Vilniuje persiuntimo darbą atlieka Rūta Kulikauskienė.

Švietimo tarybos narė Vida Radvenienė toliau palaiko ryšius tarp Valdovų rūmų paramos komiteto ir mokyklų. 2004–2005 mokslo metams mokyklos gaus Valdovų rūmų maketų, kuriuos mokiniai galės „sustatyti“.

„Aušros“ aukštesn. mokyklos (Cleveland) vedėja ir mokytoja Vida Bučmienė (tel. 216 481 0653) priima mokinius ir neakivaizdinę klasę. Priimami mokiniai nuo 13 m. amžiaus, liutuanistinėje mokykloje arba Lietuvoje baigę 8-tąją (arba aukštesnę) klasę. Švietimo tarybos narė mokytoja Vida Radvenienė (tel. nr. 818 546 8699) toliau tęsia neakivaizdinį kursą 1–4 klasių mokiniams.

Nuosirdžiai dėkojame Lietuvių Bendruomenės apylinkių valdyboms ir tėveliams, kurie rūpinasi savo vaikų lietuvišku auklėjimu ir naujų mokyklų steigimu, aciu vedėjams ir mokytojams už nepailstamą pasiaukojimą. Dėkojame Lietuvių fondui ir lietuvių visuomenei už aukas paremti mokyklų išlaikymą. Visiems mokyklų vedėjams, mokytojams, tėveliams ir mokiniams linkime sėkmingų 2004–2005 mokslo metų!

Dalilė Polikaitienė JAV LB Švietimo tarybos pirmininkė

Los Angeles, Ca, Šv. Kazimiero mokyklos penktos klases mokiniai su savo sukurtais lentos žaidimais lietuviško žodžio ir knygnešio temomis. Iš kairės: Daina Bandžilytė, Rūta Bandžilytė, Gintarė Kerežaitė, Indrė Vysniauskaitė, Marija Dargytė, Lukas Snarskis, Adomas Kiršonis, Marius Vilkas, Tomas Dabšys, priekyje — Melissa Padriezaite.

Mokytojos Dalilės Polikaitienės nuotrauka

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

MASKVA

Prezidentas Vladimir Putin užsipuolė Vakarus dėl raginimų Rusijai siekti politinio dialogo su čečėnų separatistais po praėjusios savaitės įkaitų dramos vidurinėje mokykloje, per kurią žuvo mažiausiai 335 žmonės, iš kurių pusė — vaikai. Prezidentas taip pat atmetė galimybę atlikti viešą Beslan mokyklos šturmo aplinkybių tyrimą. „Niekas neturi teisės mums patarinėti vesti derybas su šiais žmonėmis. Aš gi nepatariu jums susitikti su Bin Laden, pasiūlyti jį į Briuselį ir NATO arba į Baltuosius rūmus“, sakė V. Putin. Prezidentas taip pat griežtai atmetė bet kurių formų derybas su čečėnų vadovais, nurodymas, kad jiems tenka atsakomybės už vaikų žūtį Beslan.

BERLYNAS

Vokietijos kanclerio Gerhard Schroeder partija dar kartą pažadėjo neatsisakyti didelės visuomenės nepasitenkinimo keliančių ekonomikos reformų nepaisant jai nepalankių rezultatų sekmadienį Saro žemėje vykusiuose rinkimuose, po kurių savo pozicijas labiausiai sustvirtino kraštutinių dešiniųjų partija NPD. Tai prastiausias socialdemokratų pasirodymas Sare nuo 1960 metų, o šios rezultatus galima laikyti nauja rinkėjų bausme už didžiausią socialinės sistemos pertvarką nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos.

MINSKAS

Baltarusijos vadovybė per pastarąsias dvi savaites sustabdė šešių nepriklausomų laikraščių leidimą. Laikraščio „Vremja“ leidyba buvo nutraukta, kai pasikeitė juridinis redakcijos adresas. „Predprinimatelskaja Gazeta“, rašiusi verslo ir teisės temomis, toks pat likimas ištiko dėl to, kad jame pasirodė politinių straipsnių. Į juodąjį sąrašą taip pat pateko satyrinis

laikraštis „Navinki“ ir dar du reklaminių leidiniai. „Tai grynai politinis sprendimas — prieš parlamento rinkimus ir referendumą dėl teisės išrinkti A. Lukašenką prezidentu trečiai kadencijai jie stengiasi išvadyti informacijos lauką“, pažymėjo „Navinki“ redaktorius Pavliuk Kavalčik.

JAV

RACINE, W. VA

Demokratų partijos kandidatas į JAV prezidentus John Kerry pirmadienį įsiveržimą į Iraką pavadino „neteisingu karu neteisingoje vietoje ir neteisingu laiku“ bei pažadėjo išvesti Amerikos kariuomenę iš šios Persijos įlankos valstybės, jeigu užims prezidento postą. Demokratai reikalauja, kad J. Kerry pakeistų rinkimų pažadą temą: valstybinio saugumo klausimą mėgta gvildinti dabartinis JAV prezidentas George W. Bush. Tačiau Irako tema buvo pagrindinė susitikime su rinkėjais, nors J. Kerry mėgino kalbėti apie ekonomiką ir kitus vidaus sunkumus. J. Kerry pavadino G. W. Bush žodžius apie sąjungininkus, kurie kariauja drauge su 125,000 Amerikos kariuomenę, „didžiausią apgaule iš visų man žinomų“. Tačiau J. Kerry, kaip ir G. W. Bush, mano, kad JAV kariuomenė turi likti Irake tol, kol ten bus užtikrintas saugumas.

NEW YORK

Vienoje New York ligoninėje buvęs JAV prezidentas Bill Clinton pirmadienį sveiksta po sėkmingai atliktos keturgubos širdies kraujagyslių šuntavimo operacijos. Kai kurios B. Clinton arterijos buvo užsikimšusios 90 proc. ir neatlikus šios operacijos, artimiausiu metu ji būtų ištikęs širdies infarktas, per spaudos konferenciją pažymėjo kardiologijos skyriaus vadovas Allan Schwartz. Craig Smith, vadovavęs B. Clinton procedūrai, sakė, kad ji buvo palyginti

įprasta. Pasak A. Schwartz, prieš kelis mėnesius po aktyvios fizinės veiklos B. Clinton krūtinėje pajuto skausmą ir pradėjo dusli. Šie reiškiniai pasikartoję prieš kelias dienas, tačiau šį kartą skausmas ir dusulys pasireiškė pailsėjus. Gydytojai nurodė, kad ligoninėje B. Clinton pasiliks dar keturias ar penkias dienas, o visiškai atsigaus per du ar tris mėnesius.

MIAMI

Draudikų nuostoliai dėl saivaigalių Floridos valstijoje nusisaukusio uragano „Frances“ sieks apie 3-6 mlrd. JAV dolerių, taigi bus mažesni, nei skelbta anksčiau. Draudimo išmokas pagal kompiuterinius modelius vertinanti bendrovė „Risk Management Solutions“ patikslino pradinius duomenis ir pranešė, jog draudikų nuostoliai dėl „Frances“ gali siekti iki 6 mlrd. JAV dolerių. Rugpjūtį Floridą nusiaubė uraganas „Charley“, atsiėjęs draudikams 6.8 mlrd. JAV dolerių. Uraganas „Frances“ nutraukė elektros tiekimą 3.2 mln. gyventojų, dar 2.5 mln. buvo evakuoti, trys žmonės žuvo. Miami tarptautinis oro uostas neveikė para. Be to, „Frances“ apgadino citrusinių vaisių derlių.

ARTIMIEJI RYTAI

FALLUJAH

Netoli Irako kovotojų priebegos Fallujah pirmadienį per ataką prieš kariuomenės automobilių koloną žuvo mažiausiai šeši JAV jūrų pėstininkai ir dar keli buvo sužeisti. Vienas AFP korespondentas nurodė, kad žuvo mažiausiai šeši jūrų pėstininkai, o dar aštuoni buvo sužeisti. JAV kariuomenės šaltiniai patvirtino, jog per šį įvyki žuvo šeši kariai, ir teigė būgštąjant, kad aukų skaičius dar gali išaugti. Liudininkai pažymėjo girdėję garsų sprogimą. Po atakos jūrų pėstininkai užtvėrė kelią, danguje skraidė sraigtasparniai.

tangos demaskuoti nacių karo nusikaltelius, tyrimo autorių nuomone, yra nepakankamos arba nesėkmingos. Tarp tokių minimos Argentina, Australija, Kroatija, Danija, Estija, Suomija, Prancūzija, Didžioji Britanija ir kitos.

Penktajai (F) kategorijai priskirtos valstybės, kurių veikla šioje srityje įvertinta kaip visiška nesėkmė: Kolumbija, Norvegija, Rumunija, Švedija, Sirija ir Venesuela.

Paskutinėje (X) kategorijoje atsidūrė valstybės, kurios nebendradarbiavo su tyrimo autoriais ir kuriose nepastebėta jokių pastangų ištirti nacių nusikaltimus.

dingo iš Karinių jūrų pajėgų dalinio Klaipėdoje, kur jis tarnavo kaip privalomosios karo tarnybos karys.

Dingusio kario artimieji dėl to, kad jis tai padarė lin asmeninių priežasčių.

Jie spėjo, jog vaikina to kiam žingsniu galėjo paskatinti tarp karių išsivyravę nestatutiniai santykiai.

valstybėmis pasirašyti laisvos prekybos sutartis, mažinti Kaliningrado srities socialinį ir ekonominį atsilikimą, aktyviai dalyvauti tarptautinių organizacijų veikloje.

Partijoms siūloma įsipareigoti siekti Lietuvos pirmininkavimo Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijai 2010-2011 metais ir narystės Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje 2014-2015 metais.

Taip sriūva iš lėto tylioji malda,
Taip auga skaidri valanda.
Tai tu ateini ir žvelgi į mane
Ir aš gyvenu ta gera žinia.
A. Žilinskas

Praėjo metai...

Prisiminkime

A + A BIRUTĖ UŽGIRYTĖ JASAITIENĖ

Šv. Mišių auka

2004 m. rugsėjo mėn. 12 d.

10:30 val. ryto

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje
69th St. & Washtenaw Ave.
Chicago, IL

Liūdinti šeima

Su giliu liūdesiu pranešame, kad

A + A ČESĖ KALNAS

netikėtai mirė 2004 m. rugsėjo 5 d.

Gimė Lietuvoje, Kybartuose. Gyveno Cicero, IL. Nuliūdę liko: duklė Zita Marciulionienė su vyru Rimantu; anūkas Rimas Marciulionis; brolis Juozas Karalius; svainė Margot; krikšto sūnus Vytautas Karalius su sužadėtine Jill; dukterėčia Elizabeth Ritzenthaler su šeima; dėdė Vincas Bigelis su šeima bei pusės seserės ir pusbroliai Amerikoje, Lietuvoje, Vokietijoje ir Kanadoje.

A. a. Česė buvo a. a. Zigmoro Kalno-Kalinausko žmona. Vėlionė bus pašarvota ketvirtadienį, rugsėjo 9 d. nuo 3:00 iki 9:00 val. v. Petkus Lemont laidotuvų namuose, 12401 S. Archer Ave., Lemont, IL 60439 (arti Derby Rd.).

Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsėjo 10 d. 9:30 val. r. Petkus Lemont laidotuvų namuose, iš kur a. a. Česė bus palydėta į Pal. Jurgio Matuliočio misijos bažnyčią, kur 10 val. r. bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių vėlionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Visus artimuosius, gimines ir draugus kviečiame dalyvauti laidotuvėse.

Liūdinti dukra Zita, žentas Rimantas, anūkas Rimas ir brolis Juozas su šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600,
www.petkusfuneralhomes.com

SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAS

ALYTAUS PATAISOS NAMUOSE,
SEINUOSE IR PUNSKĖ

Birželio 8 d. Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila Alytaus pataisos namų Kristaus Karaliaus koplyčioje Sutvirtinimo sakramentą suteikė dešimčiai nuteistųjų. Po Mišių kuklias vaišes praturtino nuoširdus, šiltas bendravimas. Sutvirtinimo sakramentas Alytaus pataisos namuose jau nėra naujovė. Prieš dvejus metus čia jį priėmė dar didesnis būrys nuteistųjų. Galima tikėtis, kad tai taps tradicija.

Dar viena graži tradicija skleidžiasi visai skirtingoje aplinkoje, nors yra susijusi su pačia Šventąja Dvasia. Prieš porą metų tuometinio Elko (Lenkija) vyskupo Edwardo Samselio (1940–2003) kvietimu vyskupas Rimantas Norvila ir Juozas Žemaitis MIC Seinuose ir Punske suteikė Sutvirtinimo sakramentą apie 130 vietinių lietuvių. Dėl to paties tikslo šių metų birželio 17 d. Vilkaviškio vyskupa pasikvietė ir naujas

Elko vyskupijos ganytojas vysk. Jerzy Mazuras, SVD. Vysk. Rimantas Norvila šv. Mišių lietuvių kalba aukėjo ir Sutvirtinimą teikė Seinuose, o Elko vyskupas, pradžioje lietuvišku „Garbė Jėzui Kristui“ ir šiltais žodžiais pasveikins svečią bei paraprijos bendruomenės narius, išvyko sutvirtinti lenkiškai kalbančius Punske paraprijiečius. Po to ganytojai susikėlė vietomis: vysk. Rimantas Norvila lietuviškai meldėsi Punske, o vysk. Jerzy Mazuras, SVD – lenkiškai Seinuose. Šv. mišių Punske pradžioje paraprijiečiams buvo pristatytas kun. Renaldas Janušauskas, kuris ligi šiol buvo Alytaus šv. Angelų Sargų paraprijos vikaras ir Ūdrijos paraprijos klebonas, o dabar netrukus perims Punske paraprijos vikaro pareigas. Seinuose ir Punske birželio 17 d. Sutvirtinimo sakramentas suteiktas per 70 lietuvių.

BŽ, 2004 m., Nr.12

MIRTIES SUKAKTYS

A + A GENOVAITĖ ŠTITILIENĖ

1922.01.01–1997.01.15

A + A JONAS ŠTITILIS

1917.11.11–1992.08.29

Mirčių sukaktims paminėti šv. Mišios bus aukojamos 2004 m. rugsėjo 8 d. 8 v. ryto Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago.

Dukra su vyru

Užgeso paskutinis spindulys
Tau švietęs ilgą gyvenimo kely.
Iškeliaui ilstis amžinai,
Bet liksi dar neužmirštas ilgai.

A + A STEPONUI JUODAKIUI

mirus, dukrą NIJOLĘ, žentą JULIJŲ ŠMULKŠČIUS, anukę INGĄ su šeima, anuką LINĄ ir visus artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Janina Kirkauskienė
Bronė Lukaševičienė

A + A STEPONAS JUODAKIS

Mirė 2004 m. rugsėjo 6 d., sulaukęs 96 metų.

Gimė Lietuvoje, Kėdainių apskrityje. Amerikoje nuo 1949 m. Gyveno East Chicago, IN ir Lakeside, MI. Neteikė mylimo tėvelio, senelio ir prosenelio liudi: duklė Nijolė Šmulkštienė, žentas Julius Šmulkštys, anukė Inga Šmulkštys su vyru Christopher Klose, anūkas Linas Šmulkštys, proanūkas Noah ir Lina Klose.

A. a. Steponas bus pašarvotas ketvirtadienį, rugsėjo 9 d. nuo 9 v. r. iki 11:30 val. r., Pabocik Funeral Home, 106 East Ash Street, Three Oaks, MI 49128.

Laidotuvės Swan Lake Memorial Gardens, Michigan City kapinėse įvyks tą patį dieną tuoj po šermenu.

Kviečiame visus artimuosius, gimines ir draugus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

A + A CEZARA „SUE“ CHEPLIS SADAUSKAITĖ

Mirė 2004 m. rugsėjo 5 d.

Nuliūdę liko: dukterys Ann su vyru Donald Perreault, Susan su vyru Bud Randolph; anūka Catherine su vyru Arthur Corrigan, Donna su vyru Michael Woodruff, Barbara su vyru Chuck March, Robert su žmona Barbara Randolph, Timothy su žmona Julie Randolph, Marjorie su Joseph Arcbold; 17 proanūkų.

A. a. Cezara buvo žmona a. a. Michael Cheplis. Vėlionė pašarvota trečiadienį, rugsėjo 8 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Blake-Lamb laidojimo namuose, 4727 W. 103th St., Oak Lawn, IL.

Laidotuvės įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 9 d. Iš laidojimo namų 10:15 val. ryto vėlionė bus atlydėta į St. Linus bažnyčią, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių vėlionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje gelių prašome aukoti American Heart Association.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Blake-Lamb. Tel. 708-636-1193,
www.meh.com

Nacių medžiotojai pripažino Lietuvos pasiekimus

Vilnius, rugsėjo 7 d. (BNS) — Nacių paieškomis ir persekiojimu besirūpinantis Simon Wiesenthal centras Lietuvą priskyrė prie grupės valstybių, kuriose pasiekta rezultatų atskleidžiant nacių karo nusikaltimus ir baudžiant kaltuosius.

Kasmetinėje Centro ataskaitoje valstybės pagal šį kriterijų suskirstytos į šešias kategorijas, ir Lietuva priskirta trečiajai (C) kategorijai drauge su Austrija, Italija, Latvija ir Lenkija.

C kategorijos valstybės ataskaitoje apibūdinamos, kaip pasiekusios minimalios sėkmes, kuri galėjusi būti ir didesnė, ir kurioms būtina imtis papildomų pastangų.

Šioje kategorijoje įrašytos valstybės, kuriose per tiriamąjį laikotarpį niekas nebuvo nuteistas ar apkaltintas, bet yra pažangos tiriant jau pradėtas bylas arba pradėti nauji perspektyvūs tyrimai.

Pirmajai (A) kategorijai priskirtos tik JAV, kurios apibūdinamos kaip vykdančios itin sėkmingą nacių nusikaltimų tyrimo ir nusikaltėlių persekiojimo programą.

Antrojoje (B) kategorijoje yra Kanada ir Vokietija, kuriose vykdomos tyrimo ir persekiojimo programos davė realių rezultatų.

Ketvirtojoje (D) kategorijoje įrašytos valstybės, kurių pas-

sunkiai atpažįstamas. Tik atvykę teismo medicinos žinovai nustatė, jog tai jauno žmogaus palaikai.

Vėliau kūnas nuvežtas į laivonę. Dingusio kario tėvai patvirtino, kad mirusysis yra jų 21 metų sūnus Vaidotas Morkūnas.

Kaip buvo skelbta anksčiau, V. Morkūnas rugpjūčio 20 dieną

Dingusio kariškio kūną grąžino jūra

Klaipėda, rugsėjo 7 d. (ELTA) — Smiltynėje rastas prieš daugiau nei dvi savaites dingusio kariškio kūnas.

Skenduolių antradienį ryte pastebėjo Smiltynės paplūdimyje budoje gelbėtojai. Policijai jie pranešė, jog iš jūros ištraukė maždaug 40-50 metų amžiaus vyriškio palaikus. Po ilgo buvimo vandenyje skenduolis buvo

Partijoms siūloma susitarti dėl Europos Sąjungos Konstitucijos

Vilnius, rugsėjo 7 d. (BNS). — Politinėms partijoms siūloma įsipareigoti iki 2005 metų vidurio Seime patvirtinti Europos Sąjungos (ES) Konstituciją.

Toks siūlymas įrašytas į Užsienio reikalų ministerijos (URM) parengtą ir antradienį partijų atstovams pateiktą „Susitarimo dėl pagrindinių valstybės užsienio politikos tikslų ir uždavinių 2004-2008 metams“ projektą.

Antradienį Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute surengta partijų atstovų diskusija dėl parengto projekto.

Projekte partijoms taip pat siūloma įsipareigoti siekti kuo spartesnio Lietuvos prisijungimo prie ES pinigų ir bevizės erdvės, testų Lietuvos dalyvavimą tarptautinėse misijose, stiprinti Rytų kaimynių bendradarbiavimą su ES, siekti su šiomis

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

ŠVČ. MERGELĖS MARIJOS Ne-kalto Prasidėjimo parapijoje Brighton Parke lietuvių komite-tas kviečia Čikagos visuomenę į jų rengiamą linksmavakarį šį šeštadienį, rugsėjo 11 d., 6 v.v. parapijos salėje, 4420 S. Fair-field Ave. Linksmi palydėsime malonią vasarėlę ir pasveikin-sim atkeliavusių auksinį ru-denėlį. Visi laukiami.

PROF. KAZYS PAKŠTAS mokslo interesus daug keliavo. Švedija, vertindama jo darbą, apdo-vano jį švedų „Andree“ medaliu, Švedijos karaliaus Vazos „Trijų žvaigždžių“ ordinu. Gaila, kad Lietuva jo neįvertino. Prof. Ka-zio Pakšto knygos „Kultūra. Civilizacija. Geopolitika“ pirmas supažindinimas įvyks Švedio-je, Stokholme, rugsėjo 10 d. Rengia Švedijos Lietuvos Res-publikos ambasada ir LB; an-tras – Lemonte, PLC. Lietuvių dailės muziejuje, rugsėjo 19 d., 12:30 v.p.p. Rengia JAV LB Kultūros taryba; ir trečias- rugsėjo 23 d. rengiamas Lietu-vos Respublikos ambasados Washington, D.C.

ALRK MOTERŲ SAJUNGOS #3 kuopa, kviečia visas nares į maldą prie Tūkstantmečio Ma-rijos statulos, kuri stovi Šv. M. Marijos Gimimo parapijos šven-toriuje, rugsėjo 11 d., šeštadi- enį, 3 v.p.p. Po maldų yra progą prieti išpažinties ir išklausti šv. Mišias.

VYTAUTO MAŽELIO ARCHYVAS (žymesniųjų lietuvių išvykių portretai, renginių bei įvykių nuotraukos ir kt.) netrukus pasieks Čikagoje veikiančią Litua-nistikos tyrimo ir studijų cen-trą. V. Maželis, anksčiau gyve-nęs New Yorke, grįžo į Lietuvą nuolatiniame gyvenime.

PAŽINČIŲ KLUBAS RENGIA Susipažinimo popietę rugsėjo 12 d., nuo 1 v.p.p. iki 6 v.v. Šaulių namuose. Vaisinimės skaniausiais Čikagoje patie-kalais, gamintais „Antano kam-pe“, veiks baras, loterija, šokiai, gros grupė „Retro“, dainuos Orestas Vidasas. Visus kvie-čiame dalyvauti.

PEDAGOGINIS LITUANISTIKOS institutas dar vis registruoja naujus studentus. Kviečiami jaunuoliai ir jaunuolės, sekmin-gai užbaigę lituanistikos mo-kyklą ir siekiantys toliau gilinti savo lituanistikos žinias. Mokslo metai prasideda rugsėjo 11 d. Telefonai informacijai: 773-434-4545, arba 630-910-6803.

„SEKLYČIAI“ REIKALINGA indų plovėja/plovėjas, septynias die-nas savaitėje (38 valandas). Skambinti Rasai tel. 773-476-2655, arba atvykti į „Seklyčią“, adresu: 2711 W. 71st St., Chicago. Teiraukitės tarp 9 v.r. ir 3 v.p.p.

DĖMESIO! PLC gegužinė įvyks rugsėjo 12 d., 12:30 v. po šv. Mišių.

LEMONTA SOCIALINIŲ REI-KALŲ skyrius ruošia išvyką į Shakespeare Theater „Merry Wives of Windsor“, spalio 6 d., trečiadienį, 1 v.p.p. Skambinti tel.: 630-968-0756, arba 708-346-0756.

„DRAUGO“ JUBILIEJINIS po-kylis įvyks spalio 10 d., 4 v.p.p. naujojoje Martiniقه pokylių salėje, 8200 S. Cicero Ave., Burbanke. Jūsų laukia puikus maistas ir patarnavimas. Ne-mokamas baras veiks 4 valan-das. Pokylyje apsilankys ypatingas svečias, apie kuri pranešime vėliau. Stalus ir pavienius biuletus jau galima užsisakyti „Draugo“ adminis-

tracijoje.

LIETUVIŲ OPEROS VALDYBA kviečia visus buvusius, esamus ir būsimus Operos narius į 2004–2005 m. sezono atidarymą ir pirmąją choro repeticiją, penktadienį, rugsėjo 10 d., 7:30 v.v. Jaunimo centre. Meno vadovas ir dirigentas Alvydas Vasaitis supažindins atvykusius su šiais metais statoma P. Mascagni opera „Cavalleria rusticana“, o Operos valdyba informuos apie šiuo metų darbus bei renginius. Valdybos pir-mininkas Vaclovas Momkus nuosirdžiai kviečia į šio sezono statomą operą, kurioje yra daug chorinio dainavimo vyrams ir moterims. Jis kviečia taip pat į Lietuvių operos šeimą įsijungti naujus choristus ir atvykti į pir-mąją repeticiją.

KVIEČIAME SPALIO 17 D., 12 v.p.p. į Pal. Jurgio Matulaičio misiją Lemonte, Pasaulio lietu-vių centro didžiojoje salėje ruošiamas pabendravimo piet-us. Ta pačia progą susipažin-sime su mūsų kapeliono kun. A. Palioko išleista knyga „Žod-ziai“. Programą ruošia Dalia Zarskienė, muzika Antano Andriekaus, pietūs Aldonos Šoliūnienės. Stalus prašome užsisakyti pas B. Kronienę, tel. 630-968-0184.

ŠILUVOS ATLAIDAI Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčio-je prasidės traciadienį, rugsėjo 8 d. ir tęsis iki rugsėjo 15 d. Šiluvos atlaidų procesija vyks sekmadi- enį, rugsėjo 12 d., po 10:30 v.r. šv. Mišių, kurios bus aukojamos lietuvių ir anglų kalbomis.

RUGSĖJO 11 D., 9 V.R. Čikagos li-tuanistikos mokyklos mokslo me-tų pradžios atidarymas. Čika-gos lituanistikos mokyklai reika-lingi mokytojai. Skambinti Jūratei Dovilienei, tel. 630-832-6331.

ATEITININKŲ NAMŲ 25 METŲ sukakties pokylis įvyks rugsėjo 25 d., šeštadienį, šv. Mišios 26 d., sekmadienį, PLC, Pal. Jur-gio Matulaičio misijoje 9 v.r.

ŠILUVOS MARIJOS ŠVENTĖ bus sekmadienį, rugsėjo 12 d. Ne-kaltai Pradėtosios Marijos šventovėje, Putnam, Connec-ticut. Praves pranciškonas tėvas Antanas Grabnickas, OFM. Dienos programa: 10 v.r. – regis-tracija, klausomos išpažintys. 11 v.r. – šv. Mišios ir homilija. 12 val. – pietūs. 1:30 v.p.p. – konferencija, procesija su ro-zančiais maldą vienuolyno so-dyboje, palaiminimas švč. sakra-mentu. Apie dalyvavimą pra-nešti iki rugsėjo 6 d. telefonu 860-925-7955. Visi kviečiami.

JAV LB KULTŪROS TARYBA praneša visuomenei, kad šių metų Kultūros premijoms skirti kandidatus prašoma siųlyti iki rugsėjo 15 d. atsiunčiant LB Kultūros tarybos adresu: 2841 Denton Ct., Westchester, IL 60154. Numatytos šešios premi-jos – dailės, spaudos darbuotojo, radijo darbuotojo, muzikos, teatro ir tautinių šokių mokyto-jo/ės. Premijoms kandidatai gali būti tik iš JAV gyvenančių kultūrininkų. Pasirašytame, su siuntėjo adresu, laiške pris-tatoma: kandidato vardas, pavardė, adresas, telefonas ir bent trumpai raštu apibodina-ma siūloma kandidato – asmens veikla. Premijų mecenatas yra Lietuvių fondas.

RUGSĖJO 18 D. Į ČIKAGĄ atvyksta naujai susikūręs Los An-geles teatras „Sezono pauzės“. Jaunimo centro didžiojoje salė-je, rugsėjo 18 d., 6 v.v. ir rug-sėjo 19 d., 3 v.p.p., žiūrovai ma-tys režisieriaus Alekso Mickaus pastatymą „Gailėsčio sekla“, pagal V. Hugo „Vargdieniai“. Visi mielai kviečiami.

„Vaiko vartai į mokslą“ organizacija kviečia, prašo ir laukia

Prieš pradėdam rašyti šį kvieslį į „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijos ruošiamas „Rudens derliaus pietus“ rugsėjo 26 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, dar kartą perskaiciu Ritos Vencloviene's straipsnį, išspausdintą „Drau-go“ š.m. birželio 28 d. Sugrįžusi iš darbo Lietuvoje su organizaci-jos globojamais dienos centruose, kur yra didžiausias ir pats vargingiausias dienos centras „Aušrinė“. Į centrą ateina per 100 vaikų. Jie pradeda rinktis nuo ryto, nes namuose nėra ko valgyti. Po pamokų jie ateina pietauti ir pavalgę pasilieka cen-tre, kur vyksta visokie užsiėmi-

mai. Jau pirmą dieną mane su-jaudino keturios mažos mer-gytės, kurios su didžiausiu apeti-tu suvalgė po tris lėkštes pie-niškos sriubos, pagražintos ra-zinomis ir didžiulę lėkštę grikių košės. Jos valgė su tokiu apeti-tu, lyg tai būtų karališkas patiekalas, ir baigusios, rankutėse dar laikė pora riekių duonos parsinešti į namus. Mergytės dailios kaip rožytės, tik jų aky-tėse matėsi liūdės ir baimė. Jos glaudėsi išskodamos šilū-mos, globos ir, gal net meilės, nes namuose serganti, vargo pa-laužta ir dažnai pikta mama...

Tiems, kurie augome nor-maliose šeimose, kuriose teko patirti tėvo ir motinos šilumą ir meilę, net sunku įsivaizduoti ką turi jausti vaikas, kurio tėvai

jau nesirūpina nuolat jį skriaudžia, net išnaudoja. Be abejo, dauguma iš vaikų yra matę ir iš-gyvenę visa tai, ko joks vaikas neturėtų matyti ir išgyventi. Tačiau, nesvarbu kiek nuo jų kenčia, savo tėvus vis vien myli, jų elgesį slepia ir juos gina. Neblaivų tėvų barniai, nesantaika, net susimušimai, nuolatos kabo tarytum Damoklo kardas virš nekaltų aukų galvėlių. Namuose viešpatuoja įtampa, ir nuo-latinė baimė. Kai kas gal saky-tų, kad laimingesnis už šiuos vaikus net ir našlaitis...

Savo globojamuose aštuo-niuose pomokykliniuose dienos centruose, „Vaiko vartai į mokslą“ organizacija suteikia progą šiems vaikams ne tik nuslopinti alkį, bet saugioje ir jaukioje ap-

linkoj ugdyti pilnaverčio žmo-gaus savybes. Iki šiol organiza-cija yra paruošusi net tris skirtingas programas: 1. Cha-rakterio ugdymo, 2. D.R.A.S.A. (Drįsk rūkalų, alkoholio, svaigalų atsisakyti) ir 3. S.A.U. (Sąmoningos asmenybės ugdymo). Visos šios programos cen-truose gražiai prigijo ir jau neša pastebimus teigiamus rezulta-tus. Vaikai pradeda suprasti savo vertę, išmoksta gerbti kitus, pradeda suprasti atsakomybės ir kitų moralinių ver-tybių svarbą ir randa gėrį, ku-rio šeimoje taip labai trūksta. Kaip šį pavasarį programų koordinatorė Rita Vencloviene pastebėjo – vaikai yra links-mesni, pareigingesni, jų noras mokytis vis didėja, talentai

ryškėja. Pamažu keičiasi ir kai kurių tėvų, ypač motinų. Joms centruose yra organizuojami pokalbiai, ekskursijos, užsiėmi-mai, ir teikiamos būtinausios paslaugos.

„Vaiko vartai į mokslą“ or-ganizacija ruošia ir kviečia gera-širdžius tautiečius apsilankyti jų ruošiamuose tradiciniuose „Rudens derliaus“ pietuose sekmadienį, rugsėjo 26 d., 12:30 val. p.p. PLC didžiojoje salėje, Lemonte. Bus puiki progą pa-dėkoti už jūsų gerą širdį ir pa-ramą, likimo nuskriaustiems Lietuvos vaikams. Skaniais pie-tumais vaišins A. Šoliūnienė ir bus trumpa, bet graži meninė programėlė. Tad visus kviečia-me, prašome, laukiame.

Ritonė Rudaitienė

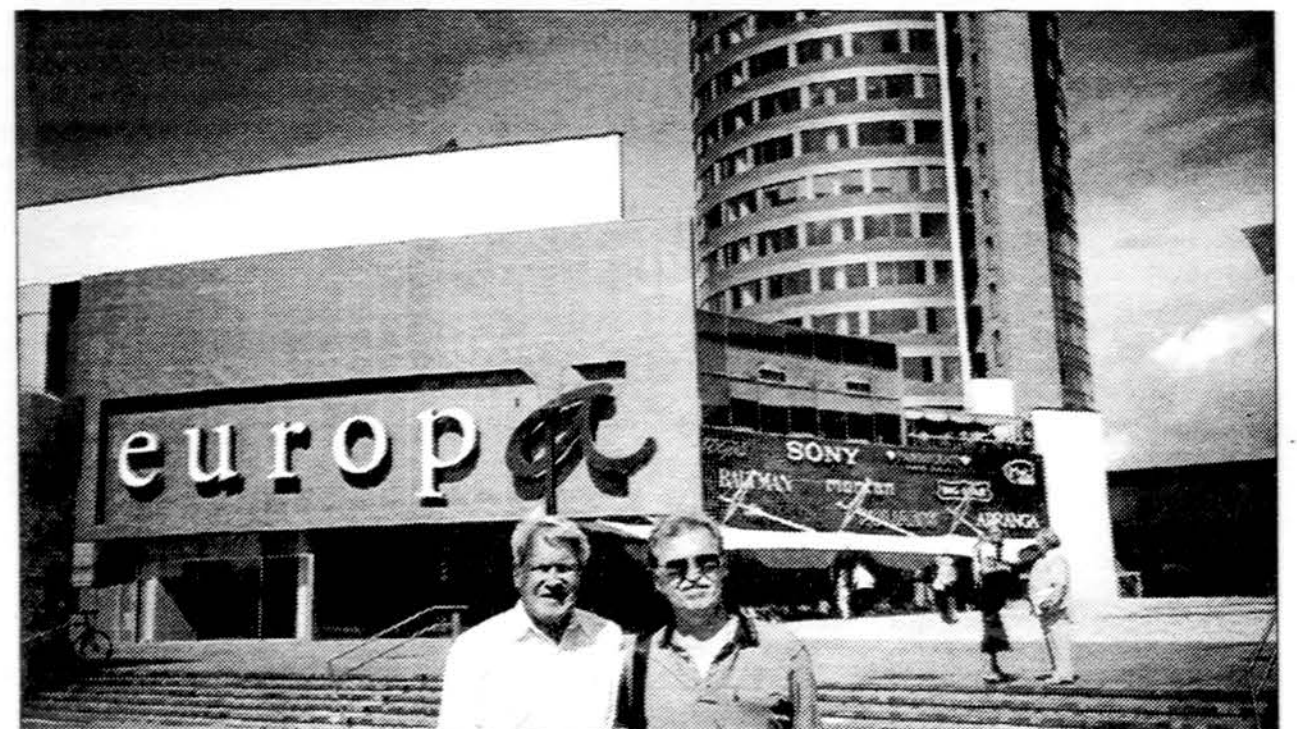
ĮSPŪDŽIAI IŠ VASAROS KELIONĖS PO LIETUVĄ

Malonu, kad važiuojantys aplankyti savo tėvynės Lietuvos, sugrįžę nepamiršta dienraščio skaitytojų, papildami pasakojimais ir nuotraukomis.

Šią vasarą Donatas Tījūnėlis pabuvojo įspūdingose sostinės vietose, iš kurių viena – naujasis „Europos“ prekybos ir verslo cen-tras Vilniuje.

2004 metais, pavasarį dešiniajame Vilniaus miesto Neries upės krante iškilio 33-jų aukštų verslo centras ir, šalia jo, 3-jų aukštų prekybos centras „Europa“. „Europa“ – vienas moderni-asių prekybos centrų Baltijos šalyse, pilnas tarptautinį įvertinimą. Šių metų balandį Vokietijoje vykusiame tarptautiniame aukš-tuminių pastatų konkurse Vilnių puošiantis architektas A. Ambraso sukurtas verslo centras „Europa“ pateko į geriausių pasaulio dangoraižių penkioliktąją. 31-ame verslo centro aukšte yra įrengta apžvalgos aikštelė, kur galima grožėtis Vilniaus miesto vaizdais.

Prekybos centras „Europa“ pastatytas pagal naują projektą, naudojant plastiskas patrauklias formas, fontanai, natūralios medžiagos pastatai suteikia estetiškumo ir išskirtinumo. Interjerą puošia ryškiaspalvės pavasario gėlės, egzotiški medžiai, ant kurių šakų noksta citrusiniai vaisiai. Tai tarsi senoji Lietuvos architek-tūra ir Europos naujų technologijų bei architektūros sąryšis. Verta aplankyti.

Vilniuje duris atvėręs naujas prekybos centras „Europa“. Iš kairės stovi Liutavaras Masiliūnas ir Donatas Tījūnėlis.

Kabantis restoranas naujame „Europos“ prekybos centre.

Naujame prekybos centre „Europa“.

SKELBIMAI

Advokatas
Vytis Lietuvosninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

IMIGRACINĖS TEISĖS
ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisų Specialistas.
Rastinės Čikagoje ir Oak Lawn.
Tel. 877-Gynejas arba
877-496-3527

Advokatas
Jonas Gibaitis
Civilinės ir
kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

• **PIGIAUSIA – NE PATIKIMIAUSIA!** Kortelės dažnai nesuveikia. Paskutinės minutės nutrupa. O kaip su ben-drovėmis, kurių centrinės net ne JAV ir siūlo „ypatingus įkainius“? Dažniausiai tai prastas internetinio tipo, o ne tele-foninis ryšys. Protingas vartotojas renkasi amerikiečių firmą (įst. 1993 m.) LITCOM. Į Lietuvą iš namų ar mobilaus telefono TIK 11,9 ct., o JAV – 4,9 ct. Jokiu mėnesinių mokesčių, jokių papildomų kodų. Išsklaidę gaunate su savo vietine sąskaita. Registravęsi lietuviškai 708-386-0556. Taupykite šią dieną su LITCOM! Dėmesio! Įkainiai galioja tik naujiems klientams!

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY